

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIEN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIE:
Mr. K. FAUSER, Koedoes, res. Semarang, Java.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIE

Brunswick Panatropes-Radiolas-Records

Directeur: J. PHILIP KRUSEMAN, Noordeinde 91, Den Haag, Tel. 14400

toonaangevende Amerik. Phonograaf, de eenige machine, die ALLE (ook Edison en Pathé) platen met denzelfden weergever
speelt. Op Brunswick Platen de beste Amerik. Bands en wereldartisten (o.a. Willem Mengelberg)

Wilt U eens luisteren in onze gehoorzaal? Onze sedert 15 jaren in Indië bekende Firma waarborgt coulante behandeling.

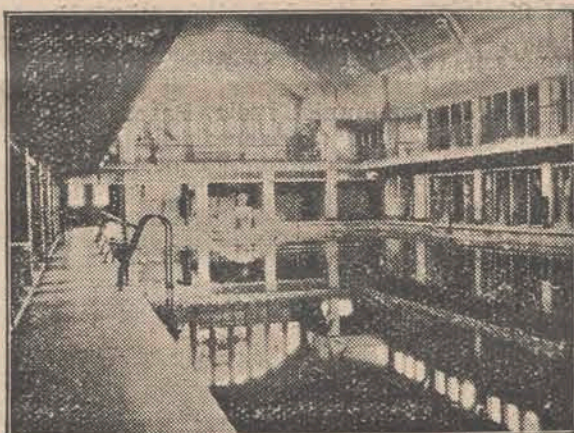
HOUD: Indische Tentoonstelling te Arnhem (I.T.A.)
11 Juni—28 Juli 1928. — Verpolitiekt Indië door
Dr. H. G. Heyting. — Petroleumvooruitzichten in
Suriname. — Een paar merkwaardige brieven om-
rent Piet Heyn, medegedeeld door C. K. Kesler. —
De Indische Tentoonstelling te Arnhem. Medewerking
in Suriname. — Van Week tot Week. — Kunst,
Kunstnijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht uit
de Ind. Bladen: I. Uit de Europ. Pers, II. Uit de
Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost-
en West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname. —
Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten
der Afdelingen: I. Apeldoorn, II. 's-Gravenhage,
III. Nijmegen. — Mededeelingen: I. Van de Redactie,
II. Van het Informatie-Bureau. — Mutatiestaat van
7 tot 14 December.

De Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging „Oost en
West” in Oost-Indië, de heer Mr. K. FAUSER, die tot
1 October l.l. verlof in Nederland vertoefd heeft,
bij zijn terugkeer geplaatst te KOEDOES, residentie
Semarang, JAVA.

Indische Tentoonstelling te Arnhem
(I. T. A.)
11 Juni—28 Juli 1928.

Het ligt in de bedoeling, dagelijks in het theater
mogelijk een spreekbeurt te doen vervullen.
Deze voordrachten, liefst met lichtbeelden of film,
zullen populaire beschouwingen moeten omvatten
en tusschen alle mogelijke belangrijke en voor het
publiek wetenswaardige zaken, Indië betreffend.
Reeds hebben verscheidene bekende personen
zich belangeloos beschikbaar gesteld over een be-
aald onderwerp te komen spreken.
Zeer gaarne zal het Bestuur nog dergelijke aan-
biedingen ontvangen, terwijl den leden beleefd
wordt verzocht, sprekers, die onderwerpen behan-
delen, welke vallen in den geest als door ons be-
reid, wel te willen opgeven aan onze administratie.
Hetzelfde verzoek doet het Bestuur betreffende
schikbare films.
De heer Ch. E. Saijers, oud-Assistent-Resident te
Doorwerth, heeft zich wel bereid willen verklaren,
om te belasten met de leiding van de maatregelen,
die in verband met het verblijf hier te lande
nemen in de voor de tentoonstelling uitkomende In-
dische ambachtslieden.
De collectie planten, thans in kassen verzorgd bij
de heer Van Vloten te Doorwerth, verkeert in zeer
goeden staat. Die gewassen, welke door het vervoer
enigszins hadden geleden, hebben zich weder ge-
heel hersteld.
Met de verspreiding van de nieuwe reclame-
middelen is thans een aanvang gemaakt.
(Wordt vervolgd).
Kantoor der administratie Nieuweplein No. 52,
Arnhem.

Bad- en Zweminrichting DE REGENTES
Weimarstraat 63 - Tel. 32739 - Den Haag
In de onmiddellijke nabijheid van de tramlijnen 3, 5 en 12

MODERNE INRICHTING, VOLDOEND AAN DE HOOGSTE
EISCHEN VAN HYGIENE EN COMFORT
Zwembaden - Kuipbaden - Stortbaden
Stoom- en heete Luchtbaden
ZEEZOUT- DENNEN- KOOLZUUR- e.a. BADEN
5171 — Waterbehandeling —

P. v. d. BRUL VEENESTRAAT 15
Den Haag
Groote sortering HEEREN-
JONGENS- en KINDERKLEEDING
Spec. Afdeling v. KLEEDING NAAR MAAT
SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN 5424

J. C. HARING WATERREUS
KOLONIALE WAREN SPECIALITEIT IN
COMESTIBLES OUDE BORDEAUX- EN
FIJNE VLEESCHWAREN PORTWIJNEN
HOFLEVERANCIËF
SYMONSZSTRAAT 15, h. Corn. Jolstraat
TELEFOON 50325 SCHEVENINGEN
AANBEVOLEN ADRES VOOR „OOST EN WEST”

PASSAGE FOTOHANDEL R. A. LAPPÖHN

DEN HAAG - PASSAGE 41-43
TELEFOON 16462 5149

TE SCHEVENINGEN - PALACESTRAAT 8

Groote Sortering
TROPENCAMERA'S
tegen billijke prijzen
en gratis blijvend
onderricht

ONTWIKKELEN en AFDRUKKEN IN
24 UUR IN PRIMA UITVOERING

ZOEKT U EEN WONING. . . . ?

Bezichtig dan eens den
LINNAEUSHOF

met lijn A vanaf het Leidsche Boschje tot
halte Nieuweweg en U zult verbaasd staan
over de prachtige Woningen en heerlijke
ligging. Rustig, goedkoop en gezond wonen.
Huurprijs: dubb. vrije Bovenhuizen vanaf
f 650 tot f 800; Benedenhuizen met bel-étage
f 750 tot f 900. Enkele mooie Winkelhuizen
met Bovenhuizen vanaf f 1700, inrichting
naar huurders keuze. R.K. Kerk en scholen
aanwezig. 5519
Verder een uitstapje per fiets of lijn H
vanaf Museumplein naar

TUINDORP RANDWIJCK

Amstelveenscheweg, 100 M. voorbij de Kalf-
jeslaan, schitterende Heerenhuizen, 6 ka-
mers, complete badkamer, keuken, kelder
en groote tuin. Zeer lage belasting. Huur-
prijs vanaf f 60 per maand. Koopsom vanaf
f 9000—f 13000. Alsmede enkele mooie Win-
kelhuizen met Woning, koopsom f 16000.
Te bevragen bij den Makelaar J. ROZE-
STRATEN, Vondelstraat 49, Amsterdam,
Telefoon 22865.
Aanbevolen adres voor OOST EN WEST.

POELIERSWAREN

Door deze bericht ik U. dat in mijn zaak in Wild en
Gevogelte op het SPUI 181 a niets anders wordt verkocht
dan eerste kwaliteit en beslist versche waar tegen lagen
prijs. Al mijn gevogelte is uit eigen mesterij te Voorburg.
Let s.v.p. op het juiste adres: 5480
SPUI 181A
Beleefd aanbevelend.
P. VAN BEEK - Spui 181a, Den Haag - Tel. 13273
Voorburg - Tel. 78303

ARNHEM

WILH. LAIMBÖCK

ROGGESTR. 20
HOEK
VELPERPLEIN

Wollen vesten
geven een aangename warmte
Soliede kwaliteiten

ARNHEM

NAAR KANTOOR

Wij leiden U op en zorgen voor plaatsing in goede betrekkingen
Prospectus gratis.

SCHOEVEERS

Stadhouderspl. 3 Noordeinde 13
DEN HAAG DELFI

Verpolitiekt Indië,
door
Dr. H. G. HEYTING.

Blijkens de dagbladen viert in Indië de politiek hoogtij onder Europeanen, onder Inlanders, onder Chineezers. Het is al politiek wat de klok slaat. Vroeger deed men er niet aan; de inboorling kende het woord niet, nog minder het begrip en de Nederlander las op het thee-uur over de politiek in Europa, glimlachte over al die drukte en was blijde er geen last van te hebben. In het binnenland wist de Europeaan in het algemeen niet eens welk geloof zijn buurman, collega of chef aanhing, dat kon alleen blijken als de predikant of priester ter plaatse kwam, terwijl het wel gebeurde, dat bij gemis aan een kerkgebouw of Europeesche school, de priester de godsdienstoefening hield in de ambts-woning van een protestantsch ambtenaar of andersom.

Toen de gewestelijke raden ingesteld werden, kostte het moeite de Europeesche particulieren te bewegen daarin zitting te nemen; zij excuseerden zich gewoonlijk wegens te drukke werkzaamheden; en werd toch bij herhaling aangedrongen bij een administrateur eener suikerfabriek, dan gaf hij toe door zijn hoofd-employé af te staan. Zóóveel belangstelling bestond er toen voor de uitoefening der burgerschapsrechten. Hetzelfde ongeveer was het geval bij de gemeenteraden.

Eigenlijk eerst in 1919, na wijziging van art. 111 in het Regeeringsreglement, begon het partijleven en tot de eerste Europeesche partijen behoorden de Katholieke en de Christelijk-ethische (Protestantsche) partij. Daarnaast heeft men den Politiek-economischen bond, den Ind. Vrijzinnigen Bond, de Indische sociaal-democratische partij en het Indo-Europeesch verbond. De voornaamste Inlandsche partijen zijn Boedi Oelomo, Sarékát Islam, Sarékát Sédjo, Partij Kommunist India, Pasoendan, Sarékát Ambon en Nationaal Indonesische partij. Voorts komen politieke jeugdverenigingen voor als Jong Ambon, Jong Sumatra, Jong Java en de Jong-Islamietenbond met een afzonderlijke padvindende afdeling. En het zal vermoedelijk niet lang meer duren of wij lezen van in Indië opgerichte extremistisch nationalistische kippenfokkerijen, in navolging van den hier bestaanden politiek gekleurden bond voor konijnenteelt.

Het aantal Inlandsche partijbladen is legio. Het tijdschrift voor Zendingwetenschap onderscheidt ze in communistisch, conservatief, evolutionair, Javaansch nationalistisch, liberaal, Mohamedaansch godsdienstig, neutraal, protestantsch christelijk, radicaal, radicaal nationalistisch, Islamitisch nationalistisch en Bataksch nationalistisch.

En dies hebben wij reeds geanimeerde politieke discussies in den Volksraad en in den Gemeenteraad, en worden zij verwacht in de nieuwe Provinciale en Regentschapsraden. En het fatale is, dat niet alleen Europeanen zich daarmee bezighouden, maar zooals wij zagen, ook de intellectueelen onder de Inlanders doen ijverig mede en verspillen hun kostbaren tijd, die veel nuttiger besteed zou kunnen worden aan de zelf-opvoeding in het besef van en in het streven naar economischen vooruitgang. Bovendien bleef dat maar beperkt tot de intellectueelen! De instelling van den Regentschapsraad brengt mede dat ook het analphabetische volk in het binnenland moet gaan stemmen. Een Javaansch rechtskundige die in ons land verder gestudeerd had, zeide bij zijn terugkeer naar Java de bedoeling te hebben het volk politiek te willen opvoeden door het in partijen te organiseren. Gaat men inderdaad daartoe over, dan is de chaos volkomen geworden en zullen de volksleiders vooral de aan het gezag vijandigen onder hen, een aanhang verwerven, die hen in staat zal stellen alles te bereiken wat zij persoonlijk wenschen, zonder er rekening mede te houden dat het slot noodlottig voor allen moet blijken. Want het mededoen aan politiek door het volk, wat in Europa in hoofdzaak alleen oneenigheid onder rasgenooten tot gevolg heeft, beteekent in Indië gansch iets anders, nl. het tegen elkander in het harnas jagen van de onderscheiden rassen, vooral van de Indonesiërs tegen de Europeanen en omgekeerd, wat zooals maar helaas al te duidelijk gebleken is, aanleiding geeft tot pogingen der communisten om zoowel het Europeesch als het Inlandsch gezag te ondermijnen, ja tot moord en doodslag van Inlandsche hoofden door hun eigen rasgenooten.

Het beschamende van dat alles is dat wij Europeanen zelf, natuurlijk zonder het te bedoelen, den stoot daartoe hebben gegeven. De Indische Regering heeft dat als volgt erkend in de Memorie van Antwoord aan den Volksraad in Juli 1927: „De „onrust der laatste jaren is een gevolg van de „economische, intellectuele en sociale evolutie. „die wij afgezien van de vrijwel oncontroleerbare „in het geheele Oosten werkende psychische factoren, „toren, goeddeels zelf in gang gezet hebben”.

In het voorloopig verslag over het ontwerp van wet tot instelling van den Volksraad (1917) werd algemeen de wenschelijkheid van dat college erkend, waarvan men o.m. verwachtte een versterking van den band tusschen Indië en Nederland. Bij de behandeling in de Staten-Generaal werd de instelling van den Volksraad genoemd en bewijs van vertrouwen gegeven aan de bevolking niet twijfelende aan hare gehechtheid aan de Koningin en aan hare overtuiging dat zij onder Nederlandsche leiding mondig wilde worden.

Hoe is nu aan die verwachtingen voldaan? De band tusschen Indië en Nederland is verlosser geworden, de communisten en extremistische nationalististen willen zelfs geheel los van Nederland komen, zij achten zich nu reeds mondig en beweren geen leiding meer noodig te hebben. De loyale nationalistischen wenschen eigenlijk hetzelfde, zij het ook zooals zij het noemen, langs parlementairen weg. Een Javaansch rechtskundig ambtenaar, telg uit een verdienstelijk Regentengeslacht, die hier op 's Lands kosten verder studeerde, hoopt den wij eens in besloten gezelschap zeggen: „de Indische Regering is de overheerscher, niet onze eigen Regering”.

Laten wij erkennen, dat wij ons hebben misrekend. Wij dachten de inboorlingen gelukkig te maken met een geleidelijke toekenning van medezeggenschap, terwijl vele intellectueelen onder hen nu blijken liefst dadelijk, in elk geval spoedig, dan hunne economische en maatschappelijke eischen citeiten toelaten, de onafhankelijkheid te verlangen. Om niet misverstaan te worden lichten wij dadelijk toe, dat niet het gansche Indische volk zich warm maakt daarvoor, maar men moet in het oog houden wat Mr. Treub in zijne brochure „Indië in Indië” ontleent aan de Maasbode van Augustus 1.1.: „De overgroote meerderheid der „volking in Indië is niet communistisch gezind. „Inderdaad, maar de overgroote meerderheid der „bevolking van de sovjet-republieken is dat evenmin. Een vastbesloten kleine minderheid is „doende om de wet te stellen, vooral als de meerderheid een onbewuste doelede kudde is”.

En om nu eens duidelijk te maken, welk verschil er bestaat tusschen hetgeen in politiek opzicht in Nederland en in Indië toelaatbaar is, halen wij even aan wat een Inlandsch lid van den Volksraad kort geleden uitriep: „Waarom gaan „onze communisten naar Digoel¹⁾ en zitten zij „Holland in het Parlement!” Is daarmee het onderscheid, hoewel onbewust, niet treffend afgebeeld? Zóó is het inderdaad, dat kan in Holland en is onmogelijk in Indië. In ons land predikeren de communisten de revolutie, maar kunnen (zou willen) niet tot gewelddaden overgaan, in Indië daarentegen zijn zij reeds staatsgevaarlijk gebleken omdat zij daar wel de gelegenheid hebben hunne theorie in praktijk te brengen.

Vragen wij ons eens af wat voor nut feitelijk het ijveren voor of het schenken van politieke rechten tot dusver in Indië heeft opgeleverd? Een bevredigend antwoord daarop zal bezwaarlijk gegeven kunnen worden. Wij zagen reeds, dat men in de gekoesterde verwachtingen van meerdere monie en samenwerking tusschen Indonesiërs en Europeanen, van meerder vertrouwen van volk in de Regering deerlijk teleurgesteld is geworden. Heeft wellicht de Inlander politieke rechten noodig om zijn lot te verbeteren? Niemand dat kunnen aantoonen. Wat de kleine man noodig heeft kan ieder Inlandsch hoofd, ieder Europeesch ambtenaar weten, als hij maar met hem voelend houdt, zooals zijn plicht is. Daarvoor behoeft niet zijn toevlucht te nemen tot het kiesrecht, dat eigenlijk tot den kiesdwang, want de kleine man vraagt er zelf niet om. En waar de intellectueel voor het volk mocht vragen, zou men hem den toestand in het Mohamedaansch Turkije kunnen voorhouden, waar het volk in alle opzichten tegenzeggelijk op hooger peil staat en hoewel naam parlementair, toch feitelijk autocratisch is.

¹⁾ De vestiging der geïnterneerden op Nieuw-Guinea

TE KOOP LANDHUIZEN

Nieboerweg, grond erfpacht, canon f 1.—, 6 tot 8 kamers, badkamer, keuken, zolder, tevens met en zonder garage. Koopsom vanaf **f 9.250.—**

Waaasdorperweg, grond erfpacht, canon f 0.90, 8 kamers, badkamer, keuken, zolder, 2 kelders, tevens met en zonder garage en met en zonder centrale verwarming en een zeer grooten voor- en achtertuin. Koopsom vanaf **f 16.000.—**

Waaasdorperweg, grond erfpacht, canon f 1.10, 8 kamers, badkamer, keuken, 2 kelders, zolder, zeer groote hall, zijkamer met parketvloer, zeer ruime trappenhall en voorzien van centr. verw.; tevens een zeer grooten voor- en achtertuin. Koopsom vanaf **f 30.000.—**

Op al deze huizen een zeer voordeelige hypotheek voorhanden; ze zijn gelegen op eerste klas stand met een zeer ruim uitzicht, aan den voet der duinen. De verbindingen met stad en strand zijn zeer gemakkelijk, tevens met de verschillende stations.

Inlichtingen: Firma J. VAN GEMERT & ZOON, Valkenboschkade 279, Telefoon 35350, 's-Gravenhage.

GEBRS. OOMS

Brood-, Beschuit- en Fijne Banketbakkerij
INDIGOSTRAAT 89 h. Rabarberstr.
Den Haag :: Telefoon 36016

Levering van alle soorten
BROOD EN BANKET

van de beste grondstoffen bereid

Fa. H. M. J. VAN DUIJNE

HOFLEVERANCIER OPGERICHT Ao. 1875
KEIZERSTR. 165, SCHEVENINGEN
TEL. 50215 POSTCHEQUE EN GIROD. No. 52106

VLEESCHHOUWERIJ

SPECIALITEIT IN
RUND-, KALFS-, LAMS-, VARKENS-
VLEESCH EN FIJNE VLEESCHWAREN

H.H. SECRETARISSSEN der afdelingen worden aan herinnerd dat in de verschillende rubrieken van het K.W. steeds namen voorkomen van personen die in aanmerking komen om voor het lidmaatschap der Vereeniging te worden aangezocht.

DANSINSTITUUT „HENRI”

EX-DANSEUR HOTEL DES INDES
 ARCHIMEDESSTRAAT 64 DEN HAAG TEL. 37007
 EERSTE KLAS INRICHTING VOOR
 modern Dansonderwijs en met Charleston volgens Fransche methode,
 Specialist in Charleston, Flat-Charleston, Tango, Black-Bottom, enz.
 PRIVE- EN CLUBLESSEN DAGELIJKS

geerd wordt. Immers, daar wordt maar één politieke organisatie geduld, de volkspartij, waarvan Mustafa Kemal pasha, de president der republiek, voorzitter is en wier kandidaten alle door hem aangewezen, ook inderdaad voor de Nationale vergadering gekozen werden. Past men iets dergelijks in Indië toe, dan zouden alle partijen moeten verdwijnen en zou de Regent op Java of het adalfoofd elders, de kandidaten voor de verschillende raden moeten aanwijzen uit de eenige politieke organisatie, de volkspartij, waarvan hij president is.

Zouden de Indonesische intellectuelen daarmede tevreden gesteld zijn?

Natuurlijk niet, want zij hebben nu al meer zeggenschap dan de Ghazi van Turkije oir naar acht voor de bevolking van zijn land, hoewel dit sedert lang geheel zelfstandig bestaat en, in het wereldverkeer is opgenomen, zelfs in den wereldoorlog medestreed.

De intellectuelen in Indië kunnen door het kiesrecht, hoe beperkt dan ook, hun stem laten hooren in den Volksraad, den Provincialen raad of de Gewestelijke Raden, in den Gemeenteraad en in de Regentschapsraden. De kleine man heeft sedert lang zijn dorpshef, daarmede is hij tevreden, hij vraagt geen meerdere zeggenschap, heeft al zijn tijd noodig voor het onderhoud van zijn gezin en de vervulling zijner dorpsplichten, hij stelt geen belang in hetgeen buiten zijn woonplaats voorvalt, dus ook niet in het beheer van het regentschap. — Het heeft dus geen zin hem te dwingen daarvoor het kiesrecht uit te oefenen.

In een recent verslag wordt vermeld, dat olie is waargenomen aan de oppervlakte van de Saramaccarivier zelf.

De zekerste aanwijzingen van ontginbare olie geeft Garfias' boek ten zuiden van Albina, in de Makkarivier, waar b.v. een put is gegraven van 20 M. diepte in blauwe leem, welke doortrokken was van petroleum.

In de Beneden Saramacca, bij Post Groningen, gaf een put, die voorheen steeds helder zoet drinkwater leverde, in September 1925 plotseling zwart-bruin water, waaruit gassen kwamen, die naar petroleum roken²⁾. Een monster van dit water werd in het Gouvernements laboratorium te Paramaribo onderzocht en men bevond, dat het petroleum bevatte.

Dr. Mautner verwijst naar de inlichtingen welke David White en Dr. Otis Smith van den Geologische onderzoeksdienst in de Vereenigde Staten gaven en waarbij zij als hun meening te kennen gaven, dat zekere olie-aanwijzingen en het voorkomen van poreuse zandrotsen, verzadigd met hydrocarbon, het waarschijnlijk maakten, dat er een of meer tertiaire petroleumbedden van aanzienlijke uitgestrektheid in het Noordelijk deel van Suriname zouden bestaan.

Andere geologische rapporten hebben melding gemaakt van de aanwezigheid van asphalt in het kustgebied van het Noord-Westelijk gedeelte van Suriname. In het begin van dit jaar werd door het boren naar water op plantage Paradijs, Z.W. van Nickerie, op een diepte van 40 Meter een belangrijke hoeveelheid gas aangetroffen. De kracht, waarmede deze gassen te voorschijn kwamen, wordt als een belangrijke aanwijzing beschouwd van 't petroleumhoudend karakter van de aanwezige gassen.

In September 1924 werd aan een zekeren Koker een concessie verleend om gedurende vijf jaren alle domeinlanden naar petroleum te onderzoeken. Koker vormde in December van dat jaar de *Surinam Oil Company*, welke in vereeniging met de Bataafsche Petroleummaatschappij exploratiewerk heeft verricht. Blijkbaar zijn de resultaten van de prospectie niet erg bevredigend geweest, aangezien de Bataafsche zich onlangs heeft teruggetrokken. Daarna heeft de maatschappij met groote activiteit evenwel het exploratiewerk voortgezet, maar het is niet algemeen bekend, met welke gevolgen. Er wordt uitbreiding van kapitaal overwogen, maar daar dit slechts een vergroting van 400.000 tot 500.000 gulden beoogt, schijnt het bedrag te klein voor de te ondernemen taak. Vermoedelijk, zegt Dr. Mautner, zal de maatschappij hulp zoeken bij een sterke financiële petroleumgroep, waarschijnlijk een Amerikaanse.

Ofschoon de Bataafsche Petroleum Maatschappij klaarblijkelijk van meening is, dat haar werkzaamheden elders met grooter voordeel kunnen worden verricht, kan van de voortdurende activiteit van de *Surinam Oil Company* de gevolgtrekking worden gemaakt, dat de vooruitzichten om petroleum in ontginbare hoeveelheden in Suriname te vinden, in geen deele ongunstig zijn. Het is mogelijk, dat

²⁾ Deze namen zijn ons niet bekend.
³⁾ Wij verwijzen voorts naar een artikel van den heer Oudschans Dentz in het Tijdschrift voor Economische Geographie van 15 Juni dezes jaars, waarin o. deze aangelegenheid de aandacht was gevestigd. Verdere bijzonderheden zijn tot dusverre niet uit Suriname ontvangen. Niettemin zijn mededeelingen van een gezaghebbend blad als de *Petroleum Times*, de moeite waard om kennis van te nemen.

De eenige conclusie uit het bovenstaande te trekken is o.i. de wenschelijkheid van eene vrijwillige beperking der partijpolitiek, welke nu machtspolitiek is, ten behoeve van een eensgezind dus krachtig streven van alle partijen tot ontwikkeling der economische zelfstandigheid van het Indische volk, die noodzakelijk aan de staatkundige moet voorafgaan.

Petroleumvooruitzichten in Suriname.

In de „*Petroleum Times*” van 8 October no. 456 komt een artikel voor met bovenstaanden titel, dat ons wel van belang toeschijnt hier op te nemen.

De Guyana's, begint het artikel, Engelsch, Nederlandsch en Fransch, hebben tot nog toe zeer belangrijke aanwijzingen gegeven petroleumhoudend zijn.

Britsch Guyana grenst aan Venezuela, maar de grens van Venezuela is nog ver verwijderd van de tegenwoordige olievoortbrengende velden van dat land. Het dichtstbijzijnde olievoortbrengende terrein bij de Guyana's is Trinidad, dat nog eenige honderden mijlen verwijderd is.

Ofschoon verschillende rapporten zijn uitgebracht over de aanwezigheid van petroleum in Britsch Guyana, voornamelijk in het Noorden, in den omtrek van de Waini rivier en verschillende prospecties zijn uitgevoerd, schijnen er geen resultaten te zijn bereikt die iets beloven, evenmin als er eenige aanwijzing is, dat er in Fransch Guyana petroleum gevonden wordt in ontginbare hoeveelheden. Geologisch is er geen enkele reden, waarom petroleum in de Guyana's afwezig zou zijn het is daarom aan te nemen, dat zij beschouwd mogen worden als mogelijke olievoortbrengende landen van de toekomst.

Wat Nederlandsch Guyana betreft, tusschen de Engelsche en Fransche koloniën gelegen, geeft Dr. Mautner een samenvatting in „*Petroleum*” van 10 Augustus, van de weinige gegevens, welke tot dusverre zijn verzameld. Op deze samenvatting zijn de volgende aantekeningen gebaseerd.

In het bekende werk van Valentine R. Garfias, „*The Petroleum Resources of the World*”, wordt gewag gemaakt van de wijze hoe Holland in het bezit van Nederlandsch Guyana kwam, dat bekend staat als Suriname. Het schijnt, dat dit land in 1667 aan Holland was afgestaan door de Engelschen in ruil voor Nieuw-Amsterdam¹⁾, waarin de grond gelegen is, waarop New York City is verrekenen. Dit is dus wel een sprekende tegenstelling van waarde van de respectievelijke oppervlakten meder ten dage.

Petroleumhoudende terreinen worden beweerd

¹⁾ Bedoeld wordt Nieuw Nederland.

6460

M. A. J. LINNEWEEVER

LUXE EN ORTHOPAEDISCH MAATSCHOEISEL
 LEVERANCIER VAN H. M. DE KONINGIN
 EN Z.K.H. DEN PRINS DER NEDERLANDEN

WESTEINDE 32A :: DEN HAAG
 OPGERICHT 15 JAN. 1827 TELEFOON 15551

Een zaak met een 100-jarige reputatie.
 Een zaak, die met haar tijd meegaat.
 Een zaak, die beschikt over een uitgebreide collectie ledersoorten.
 Onze naam waarborgt U vakkundige en coulante bediening.

Jac. Schijff, Tandarts

Stadhoudersplein 102 - Den Haag
 Telefoon 33877

SPREEKUR: 5475
 6.30-8 en volgens afspraak

De Kleine Opvoedingstehuizen

te Amersfoort, P. Bothlaan 43, onder leiding van Mej. E. J. M. ABERSON, en te Apeldoorn, Jachtlaan 38, onder leiding van Jonkvrouwe L. FEITH, zijn bestemd voor **KINDEREN UIT INTELLECTUEELE KRINGEN**, die buiten de ouderlijke zorgen moeten worden opgevoed. Huiselijke, beschaafde omgeving, groote eenvoud, gezonde huizen, goede voeding, zorgvuldige behandeling. Inlichtingen bij bovengenoemde Dames en bij

Het Bestuur:

- J. C. HIETINK, Gedelegeerde v. d. Studiecommissie v. O. en W., v.-d.-Heimstraat 33, Den Haag, wnd. Voorzitter.
- Mej. M. KAARS SYPESTEIJN, Fr.-van-Mierisstraat 136 I, Amsterdam, Secretaresse.
- H. A. G. ELINK SCHUURMAN, Accountant, Keizersgracht 574, Amsterdam, Penningmeester.
- Mr. F. A. G. VAN WALSEM, Zeist, Onder-Voorz.
- Mej. J. C. BLANKERT, R. O. G., Zeist.
- Correspondente voor Indië:
 Mevr. F. VAN HOUWENINGE—Blauw, per adres Agentschap B. P. M., Semarang.

FA. DE GROOT & v. d. LANS

DAMES- EN HEERENKLEEDING
 NAAR MAAT

AANBEVOLEN ADRES VOOR „OOST EN WEST”

PIJNBOOMSTRAAT 4A
 HOEK IEPLAAN

DEN HAAG
 TELEF. 36198

C. A. NIEUWSTADT

CONFISEUR :: PATISSIER
 KRANENBURGWEG 61 - DEN HAAG
 (hoek W. de Zwijgerlaan) - Tel. 53728

Specialiteit: „Zwijgertjes”

Geheel nieuw, 25 ct. per ons

KOKERIJ
 VOL AU VENT met verschillende vullingen
 HORS d'OEUVRES VARIE's
 HUZARENSLA, ZALM- en KREEFTENSLA

KERSTVERSIERINGEN

voor de Tafel, voor den Boom
en voor de Kamer
DENNISON's Kerstverpakkingen
Ruime keuze, degelijke

KERSTGESCHENKEN

Bezoekt Klaassen's Feesmagazijn

PRINSESTRAAT 4, Tel. 13324

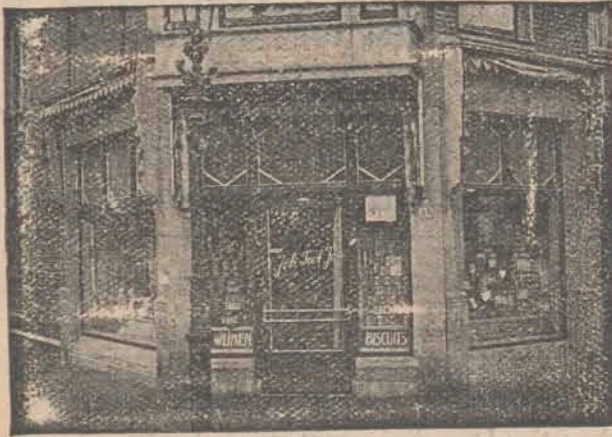
en Klaassen's Kantoorboekhandel

PRINSESTRAAT 23, Tel. 12805

JOH. TOET - 'S-GRAVENHAGE

Comestibles - Delicatessen - Kruidenierswaren

AERT VAN DER GOESSTRAAT 34 - TELEFOON 51561

INDISCHE INGREDIENTEN

Special. in Fijne Vleeswaren, Koek, Bisquit, Chocolade

**„t VEENTJE” VERHUIZINGEN
EN
TRANSPORTEN**

onder volle garantie, door geheel Nederland,
met éérste klasse Tapisserie-Autos.
Aanbevolen adres voor „Oost en West”.
HELMERSTR. 10, DEN HAAG, TEL. 36736

VERZEKERT UW RIJWIEL

bij de

's-Gravenhaagsche Rijwielverz.-Mij.

Conradkade 56

Den Haag

Premie 3 pCt. der waarde

(Minimum f 3.—)

Aanbevolen voor Leden van „Oost en West” en Repatrieerenden - Tel. 34485

P. VAN 'T RIET EN ZOON

OBRECHTSTRAAT 177 :: DEN HAAG
TELEFOON 33990* Twee Lijnen

**De Vleeschhouwer van
het allerbeste**

SPECIAAL FIJN KALFSVLEESCH

OPGERICHT Ao. 1896

WEIMARSTRAAT 119 (tuss Regentessepl. en Beeklaan)

MANUFACTUREN, LINGERIEEN, KOUSEN,
SOKKEN, ENZ. - BABY-ARTIKELEN

HET VERTROUWDE ADRES VOOR REPATRIEERENDEN

Aanbevelend, L. A. KWANTEN

het bestuur van die maatschappij meer bijzonderheden weet dan de vrij magere gegevens, die Dr. Mautner in staat is om te verstrekken.

Daarbij komt dat landen, aan den evenaar gelegen, zooals de Guyana's, moeilijk zijn om te prospecteren. Afgescheiden van het feit, dat het klimaat niet erg geschikt is voor Europeanen en Amerikanen, maakt de tropische plantengroei alle waarnemingen erg moeilijk en belet hij het vervoer, uitgezonderd daar, waar rivieren worden aangetroffen, welke bevaarbaar zijn voor schepen van middelmatige grootte.

**Een paar merkwaardige brieven
omtrent Piet Heyn,**

medegedeeld door

C. K. KESLER.

Kort geleden, 27 November, was het 350 jaar geleden, dat Pieter Pietersz. Heyn te Delfshaven geboren werd en binnen enkele maanden zal het driehonderd jaar geleden zijn, dat hij zijn meest bekende kaperstuk uithaalde, het nemen van de Zilvervloot in de baai van Matanzas aan de Noordkust van Cuba. Zooals bekend is, hechtte Piet Heyn zelf, al was hij ook zeer content met de ruim 15 millioen, die hij meebracht, aan het feit niet zoo heel veel waarde. Des te meer deden dat echter H.H. Bewindhebbers der Westindische Compagnie, voor wier financiën zoo'n buitenkansje waarlijk niet te versmaden was. En in de zeehavens, in Hellevoetsluis, in Rotterdam en elders zongen zelfs de kinderen op straat van Piet Heyn, wiens naam klein was, maar wiens daden groot waren, zooals Ds. Dionysius Spranckhuysen, tijden stadgenoot van den plotseling beroemd geworden vlootvoogd, vermeldt.

Al was in de 17 eeuw de post nog niet in staat, met de snelheid te werken, waaraan wij gewend zijn, al bestond er ook nog geen schijn van telegraaf, toch verspreidde zich de tijding van de overleving der Zilvervloot snel genoeg door de Republiek. In de Navorscher van 1914 worden een paar curieuse brieven meegedeeld, die getuigen van de algemeene voldoening over het behaalde voordeel en de schade, aan Spanje toegebracht. De eene luidt aldus:

Mine Heeren!

So datelic komt min heer Berchem van Amsterdam mi besoecken, eer Sein E. t'huis gewesen, mi verblidende met dese heerlike tidung, alsdat Pieter Heinen de geheele Silvere vloot vernielt ende verbrant, uitgesondert 3 of galeonen met silver ende indigo etc. geladen, getaxeert op omtrent tot hondert tonnen goutz. De rest sullen mine heeren van hem selven vernemen. Wi willen Godt bidden, dat Hi onse Westindische Compagnie vorder wil segenen, opdat Jan van Spangien dadeur meer gebeugelt worde ende Godes heilige, verdrukke kerck van t Spanse jock te meer ontlast worde. Dit in der haest.

Uwer EE. gantz ootmoedige dienaar
HERM. VAN DER HAGEN, Med.

Van sulke tidung heeft men in 50 jaren niet gehoort, darvor Godt moet gedaenkt sein.

An Mine Heeren Cantzler und Rhaden des fürstentumbs Gelder. Goede Tidung. Cito citissime.

De schrijver, Herman van der Hagen, was sedert 1588 stadsgeneesheer te Arnhem. Zijn broeder Derrick woonde te Dordrecht en was Bewindhebber der W. I. C. Onze stadsdokter stelde dus uit den aard der zaak veel belang in het wel en wee van „onze” Westindische Compagnie.

Onderstaande aanhaling uit een anderen brief is nog eenigszins eigenaardiger. De schrijver ervan is H. van Essen, Geldersch Gecommitteerde ter Generaliteit. Zij luidt aldus:

„Uyt Romen wordt geadviseert, dat geheel Romen, soo paus als andere, sich vroolick hebben gemaickt met d' victorie van Piet Heyn, jae dat Paus sal geseit hebben, dat hem die tyding soo smaickelick was als het Evengelium selve.”

De verhouding tusschen Spanje en den Pauslijken Stoel was nu wel niet altijd even hartelijk en juist in dien tijd had Paus Urbanus VIII verschillende redenen tot ontevredenheid over de

Habsburgers, zoowel die in Duitschland, als in Spanje, o.a. in verband met kwesties over Milaan. Toch lijkt het wel eenigszins onwaarschijnlijk, dat het Vaticaan zich op deze huiselijke wijze zou uitgelaten hebben en vooral, dat dit naar buiten uitlekte.

Nieuwer-A. December 1927.

De Indische Tentoonstelling te Arnhem.
Medewerking in Suriname.

Het nummer van 19 November van het Surinaamsche weekblad „De Periskoop” schrijft:

De Commissie, door Zijne Excellentie den Gouverneur benoemd tot het treffen van voorbereidingen voor de deelname van Suriname aan de Indische tentoonstelling te Arnhem in 1928 heeft hare werkzaamheden aangevangen.

Deze Commissie zal zich in het bijzonder beijveren met het verzamelen van producten van Surinaamschen bodem, die van belang zullen zijn om op de bedoelde tentoonstelling een denkbeeld te geven van den rijkdom van de landen die uit hoofde daarvan voor Nederlandsche en buitenlandsche ondernemers een opwekking kunnen vormen om dien rijken bodem tot ontginning te brengen.

Dit is het doel der tentoonstelling en daarom kan deelname daaraan voor Suriname van groot economische beteekenis zijn.

Het zal evenwel ook zijn, en de tentoonstelling zal in belangwekkendheid en aantrekkingskracht toenemen, indien naast producten van den bodem ook worden ingezonden allerlei voorwerpen, die een denkbeeld geven van inlandsche nijverheid en kunst, zooals: hoofdsieraden, kniebanden, kleedingstukken, schorten, arm- en beenringen, halskettingen (van kralen, tanden en zaden), halssieraden, trommen, muziekinstrumenten, pijlen, bogen, corjalen, Boschnegersnijwerk, haakwerk van Indianen (hangmatten, splindels, weeftoestellen, vischtuigen, vlechtwerk van Indianen, Indiaansch aardewerk, Surinaamsche oudheden (steenen, bijlen, dondersteenen, beitels, wiggen, strijdbijlen), koebiesteenen, Christusvisschen, Surinaamsche poppen.

Vermits voorwerpen behoorende tot de bovengenoemde in tal van gezinnen in Suriname aanwezig zijn, doet de Commissie op de bezitters dezer voorwerpen een beroep om hen te bewegen deze in te zenden.

Uit den aard der zaak neemt daarbij de Commissie de verantwoordelijkheid op zich, dat die voorwerpen na afloop der tentoonstelling onbeschadigd weer worden terugbezorgd.

Indien inzenders als hierbedoeld bereid zijn te ingezonden voorwerpen op de tentoonstellingen te koop aan te bieden, dan gelieven zij dien wenschenbaar te maken onder opgave van den verlangden prijs.

Het is noodzakelijk, dat bij de inzendingen duidelijk worden vermeld de naam en het adres van den inzender.

De Commissie moet zich uiteraard de bevoegdheid voorbehouden te bepalen, welke der ingezonden voorwerpen voor de tentoonstellingen zullen worden bestemd.

De inzendingen zullen worden verzameld in het voormalig schutterijgebouw (te Paramaribo) en op later bekend te maken dagen en uren voor het publiek ter bezichtiging staan.

Inzendingen worden gaarne in ontvangst genomen door den Secretaris der Commissie, den Heer Ir. J. J. van Wouw, groote Waterstraat 1e B.W. No. 245 b 1.

De Commissie doet in het belang van den naam van Suriname een beroep op allen om krachtig mee te werken ons land een waardige plaats te doen innemen op genoemde tentoonstelling.

Namens de Commissie,
de Voorzitter,
PREY.

Aan de Leden verzoeken wij vriendelijk hunne kennissen, die nog niet tot „Oost en West” toetraden, daartoe op te wekken. De gebruikelijke vraag: „WAT HEB IK AAN DE VEREENIGING?” kunt geventueel eenvoudig beantwoorden met: „DE VEREENIGING HEEFT WAT AAN U”.

DE VRIJE SCHOOL

Gevestigd VAN SPEYKSTRAAT 46

'S-GRAVENHAGE

LAGER ONDERWIJS EN OPLEIDING TOT HOOGER ONDERWIJS

volgens nieuwe pædagogische inzichten.

5244

Spreekuur dagelijks van 11.30 tot 12.30 uur of na voorafgaand overleg

Van Week tot Week.

Dinsdag 6 tot Maandag 12 December.

Wijziging der Indische Staatsinrichting. Van 8—12 Dec. zijn in den Volksraad beraadslagingen gehouden over de voorgestelde wijziging van de Indische Staatsinrichting, welke de gemeederen maandenlang in beroering heeft gehouden. Den 19den Dec. komt de Regeerings-gemachtigde, Mr. Schrieke aan het woord.

Wanneer niet alle voortekenen bedriegen, zal, als het op stemmen aankomt, de meerderheid in den Volksraad zich vóór het Regeeringsvoorstel verklaren; de eindbeslissing is evenwel voorbehouden aan het Nederlandsche Parlement.

Wordt het ontwerp tot wet verheven, dan zal de Volksraad in 1931 aldus zijn samengesteld:

1 Voorzitter (Nederlander),
30 Inheemschen,
30 Uitheemschen, waarvan minstens 25 Europeanen (Nederlanders) en hoogstens 5 Vreemde Oosterlingen (Chineez).

De tegenwoordige samenstelling (zittingsperiode 1927—30) is:

1 Voorzitter (Nederlander),
25 Inheemschen,
30 Europeanen (Nederlanders) en 5 Chineez.

Bijzonder onderwijs in Ned.-Indië. De heer P. Bergmeyer zal op Vrijdag 16 dezer in het Indisch Genootschap te 's-Gravenhage eene voordracht houden over: De beteekenis van het bijzonder onderwijs in Ned.-Indië.

Luchtverbinding Nederland—Ned.-Indië. Het Comité Vliegtocht Nederland—Indië heeft uitnodigingen rondgezonden tot bijwoning van een voordracht- en filmavond betreffende de luchtverbinding Nederland—Ned.-Indië, te houden op 19 Dec. a.s. in het Kol. Instituut te Amsterdam. Als sprekers zullen optreden de Indië-vliegers A. N. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop, J. B. Scholte en G. A. Koppen, alsmede de hr. Ir. B. Stephan, Adj.-Directeur van de Ned. Vliegtuigenfabriek (Fokker).

Regen den burgemeester. De gemeenteraad van Cheribon heeft zich vereenigd met het rapport der commissie welke een onderzoek heeft ingesteld naar de wijze waarop burgemeester Schotman zijn betrekking vervult. Blijkens een Aneta-telegr. 1) van 9 Dec. werd het voorstel om het rapport bij de Regeering voor te brengen met verzoek den heer Sch. te ontslaan, aangenomen met 9 tegen 4 stemmen. (Zie K. W. dd. 8 Dec., bl. 4).

Michiels-monument onthuld. Singaradja (Bali), December. (Aneta). Te Koesambe, aan de Padangbaai, is op plechtige wijze een monument onthuld ter nagedachtenis aan generaal-majoor A. V. Michiels, die op 25 Mei 1849 bij den overval van het bivak onzer troepen gesneuveld is. (Voor bijzonderheden zie men G. Nypels: De expeditiën naar Bali, verschenen in 1897, bl. 166 en hoofdstuk XVII).

pensoen. De luitenant-kolonel der Inf. van het O.-I. leger J. J. de Kroes, met verlof hier te lande, zal 1 Jan. a.s. op zijn verzoek den dienst met pensioen verlaten.

onderscheiding. Bij Kon. besluit is benoemd tot Ridder in de Oranje Nassau-orde C. A. Schaege, ambtenaar 3e kl. bij den dienst der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen in Ned.-Indië.

Kaan. Te s-Gravenhage is, op den leeftijd van 60 jaar, overleden de heer J. Kaan, oud-gezaghebber bij de Gouvernementsmarine in Ned.-Indië.

R. Broersma naar Indië. De Haagsche Ct. meldt dat Dr. R. Broersma zich nog dit jaar naar Indië zal begeven om zich te vestigen te Ambon. Van Ambon uit zullen dan vele reizen in den Oostelijken archipel worden ondernomen. Het doel van dit verblijf is het verzamelen van materiaal voor een werk over de Molukken.

(Zooals men weet heeft Dr. Br. reeds een aantal gewestelijke monographiën gepubliceerd, laatstelijk over de Zuider- en Ooster-af. van Borneo).

2) waarvan de tekst evenals de volgende Aneta-berichten ontleend is aan de „N.R. Ct.“.

Hel rassenprobleem in Ned.-Indië. Op uitnodiging van het Holland-Instituut (Universitäts-Institut für das Studium der Niederlande und ihrer Kolonien) te Frankfurt a. M. in heeft Raden Mas Noto Soeroto den 8en dezer aan de Universiteit aldaar een lezing met lichtbeelden gehouden over „Das Rassenproblem in Indonesien und das Erwachen der Eingeborenen“.

De stadseditie van de Frankfurter Zeitung van 9 Dec. bevat een kort overzicht, voorafgegaan door levensbijzonderheden van Noto Soeroto.

In de gevangenis gedood. Batavia, 7 Dec. (Aneta). In de gevangenis Tjipinang heeft een veroordeelde met een parang (hakmes) den opziener R. de Groot gedood.

Cholera te Batavia. Een Aneta-telegr. van 6 dezer, meldend dat de besmetverklaring van Batavia was opgeheven, werd den volgende dag door genoemd persbureau herroepen; de maatregel bleef voorshands gehandhaafd, mede uit internationaal oogpunt.

Universitaire examens. Utrecht. Doctoraal ex. Ned.-Indisch recht de heer Mr. J. P. de Lange. Leiden. Doctoraal ex. Taal- en Letterkunde van den Oost-Indischen Archipel de heer C. Hoojkaas. (Verbeterd bericht).

Voordracht over Suriname te Amsterdam. Voor het Algemeen Nederlandsch Verbond, de vereeniging Oost en West, de vereeniging Hou- en Trouw en de vereeniging L. E. G. O., zal de heer G. J. Staal, oud-Gouverneur van Suriname, op Vrijdagavond 16 dezer spreken over: „Suriname, land en leven“. Deze lezing zal worden opgeluisterd door de vertooning van de „Suriname-rolprent“ en van lichtbeelden.

Radio-telefonische gesprekken. Op verzoek van Aneta heeft de Nederl. telegraafadministratie op 7 dezer een groote en schitterend geslaagde proefneming gedaan tot exploitatie van de radio-telefoon voor persdoeleinden, in het bijzonder voor het telefoneren uit Nederland voor Indië.

B. Hoelink †. Te 's-Gravenhage is op 73-jarigen leeftijd overleden de heer B. Hoelink, oud-Oost-Indisch hoofdambtenaar, ridder in de Orde van den Nederl. Leeuw. Niet alleen als ambtenaar voor Chinese Zaken, maar vooral door zijn ambtelijke bemoeienissen met arbeidsaangelegenheden in het cultuurgebied op de Oostkust van Sumatra is de heer Hoelink gedurende zijn Indische loopbaan zeer op den voorgrond getreden. Na zijne pensionneering was de overledene van 1916—1923 secretaris van het Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van N.-I. te 's-Gravenhage en verschenen in dien tijd in de „Bijdragen“ verschillende publicatiën van zijn hand, in het bijzonder over Chinese officieren in den Compagniestijd. Tevens bewerkte hij voor de „Linschoten-Vereeniging“ het Journaal van Hendrik Hamel over Korea.

Ter dood veroordeeld. Tjimahi, 12 Dec. (Aneta). De communistische militairen Woentoe en Wenas, die deelgenomen hadden aan een poging om in Juli jl. opstand te verwekken, zijn door den Krijgsraad ter dood veroordeeld. (Bedoelde militairen, R. Wuntu en L. Wenas, zijn Menadoneesche fuseliers, beiden van het 4e bataljon te Tjimahi).

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Hoog Bezoek.

Op Maandagmorgen j.l. bezocht H. M. de Koningin de Toonzalen van Boeatan en kocht er eenige kunstnijverheidvoorwerpen, bestemd voor Kerstgeschenken. Een navolgingswaardig vorstelijk voorbeeld van belangstelling en waardeering der Indonesische Kunst!

Twee nieuwe Boeken over Indië.
Als Sint-Nicolaas-geschenk ontvingen wij het onlangs bij H. P. Leopold's Uitgeversmaatschappij te 's-Gravenhage uitgekomen boek van den heer L. C. Westenenk: „Waar Mensch en Tijger Buren zijn“ en, na bijzonder genoten te hebben van de

MAISON ALICE

PLEIN 11 - DEN HAAG - TEL. 11025

SPECIAAL INGERICHT

VOOR DAMES

ONDULEEREN, PER-

MANENT WAVING,

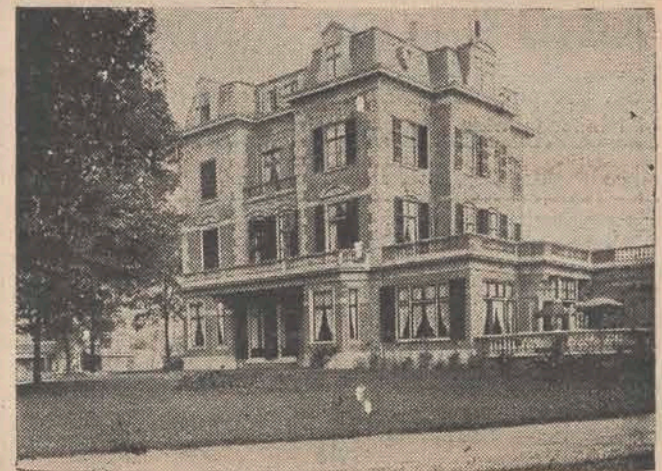
WATERCOLF, ENZ.

Haarverven onder garantie

Service door eerste krachten

Prijzen uiterst billijk

Aanbev. adres voor de Dames van „Oost en West“

„HUIZE MARIA EMALIA DORREPAAL“

gelegen even buiten Voorburg in landelijke omgeving, met grooten tuin en waterpartij. Uiterst geschikt voor repatrieerenden, die, op advies van een geneesheer, eenigen tijd rust behoeven.

BILLIJKE PRIJZEN. VRAAGT PROSPECTUS.

MANUFACTUREN MAGAZIJNEN

„DE DE-STER“

GOUDENREGEN-
PLEIN No. 64

FAHRENHEIT-
STRAAT No. 745
bij de Sportlaan

DEN HAAG

Zijn de best gesorteerde en LANGST
bestaande ZAKEN in DEZE WIJK

De Indische Familie's, door ons bediend, bevelen
ons STEEDS aan -- Zegt U dit niets?

Gooit géén oude Schoenen weg Vóórdat zij onbruikbaar zijn.

U laat ze éérs door Uwen Schoenmaker
in een moderne kleur oververven, doch
gebruikt, om ze te onderhouden, Va-Vite,
géén borstel en géén gevlekte kousen
meer. Indien Uw leverancier onze Schoen-
verf of Poetsmiddelen NIET voorradig
heeft, verzoeken ONS zulks te berichten. 5167

Lederverf-Fabriek „DE ADMIRAAL“

AMSTERDAM :: TELEFOON 25175

J. M. HERMANS

AANLEGGEN VAN TUINEN

BEGROOTINGEN - TEEKENINGEN

ADVIEZEN 5238

KON. WILHELMINALAAN 527, DEN HAAG

HOTEL - RUBRIEK

s-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“,
Bankapl. 2, Den Haag, Tel.
54148. Centr. verw. Warm-
& koud water op de logeerk

Hotel Rest. „DUINOORD“
Sweelinckplein
Spec. bezocht d. Ind. Fam.
5920 OOSTERWIJK & V. D. LUUR

Hotel „Promenade“, Oude
Schev. weg 21, Tel 50454
Prachtige ligging.
Matige prijzen. 5035

PENSION DAMES STRIKWERDA

JOHAN VAN OLDENBARNEVELDLAAN 6, hoek
Frankenslag, bij Scheveningscheweg en -Boschjes.
Tramlijnen 1, 8, 14. Tel. 50949.

RENKUM

TEHUIS VOOR KINDEREN

„BO-SCH EN HEIDE“ RENKUM bij Arnhem, NIEUWEG 3,
TEL. 477. Uiltst. tehuis voor Kinderen van IND. FAMILIES
of Kinderen wier Ouders anders BUITENSL. vertoeven.

ROTTERDAM

HUIZE „RUSTOORD“

RUSTHUIS voor Hulpbehoevenden, Herstellenden, en
Ouden van Dagen, Zuster D. KERSLOOT, (Ged. Verpleegst.)
ESSCHENLAAN 86 - ROTTERDAM - TELEFOON 51858

Voor het bereiden van een
goede rijsttafel is

„De Indische Rijsttafel“

Recepten van een Indisch Kokk
onmisbaar.

Voor Nederland bewerkt
door FR BLOM. Schrijver
van „Moderne Kookkunst“.
Verkrijgbaar bij den Boek-
handel en bij de Uitgeefster
N.V. Drukk. Ten Hagen,
Nobelstraat 20. Den Haag.
RUIM 200 RECEPTEN.
PRIJS f 1.—. Toezending
franco per post na ont-
vangst van het bedrag
(Postgiro 17260)

MAISON VATEL

58 ZOUTMANSTRAAT 58
DEN HAAG Bij de L. v. Meerderev.

Specialiteit in Fijne Vleeschwaren,
Delicatessen, Comestibles etc.,
annex Kokszaak 5543

Gelegenheid tot Lunchen en Dineeren
Uitgebreide à la carte kaart

INDISCHE RIJSTTAFEL

Speciale bereiding volg. de nieuwste methode

DE CONTRIBUTIE ad f 5.- 's jaars minimum, voor
het lidmaatschap dezer vereeni-
ging, loopt voor hen die zich thans opgeven, to' en met
ultimo December 1928. Zij ontvangen het „Kol. Week-
blad“ dus gratis tot het einde van dit jaar.

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 DEN HAAG - Tel. 33703

HET ADRES VOOR

DINERS AAN HUIS BEZORGD

lectuur, willen wij er hier nogmaals¹⁾ en met groote
ingenomenheid de aandacht op vestigen, daar het
dan wellicht voor velen nog een zeer welkom
Kerstgeschenk kan zijn. Het bevat een veertiental
levendig en boeiend geschreven verhalen, waarvan
de schrijver in zijn „Voorwoord“ zegt: „gebeurte-
nissen en feiten — ernst en luim — geen verdicht-
sels; slechts in enkele schetsen zijn de namen van
personen of plaatsen veranderd“, waaraan hij met
al te groote bescheidenheid toevoegt: „Te goed ben
ik mij bewust, dat de waarheid van het geschetste
de eenige werkelijke waarde er van zal kunnen uit-
maken“. Ontegenzeggelijk hebben deze „schetsen“,
welke zoo duidelijk getuigenis afleggen van
's schrijvers groote liefde voor 't Indische land en
volk, ook letterkundige en humanitaire waarde,
want zij spreken tot het gemoed van den lezer, die
mede geniet bij de enthousiaste natuurbeschrijving-
gen; zijn medegevoel en oprechte waardeering
deelen kan voor de lotgevallen en groote deugden
der schrandere, trouwe Maleiers met hun zin voor
humor, die schrijver zoo kameraadschappelijk
van nabij heeft leeren kennen. Dat dit alles zoo
hartelijk en natuurlijk verteld wordt, is juist de
grootste bekoring van het boek, dat bovendien
mooi verlucht is met sprekende teekeningen van
L. S. W. van der Noordaa en gehuld in een fris-
schen, kleurigen omslag, ontworpen door 's schrij-
vers zoon, het type weergevend van eeneenvoudigen,
flinken Sumatraan.

Het karakter der schetsen geeft schrijver in zijn
„Voorwoord“ aan met de woorden:

„Het eerste gedeelte er van is gewijd aan de
mysterie der Natuur van den Nederlandsch-
Indischen Archipel, zooals zij door devoot ge-
loovende menschenkinderen is saamgeweven
met hun godsdienst en met overleveringen over
voorvaderen en onzichtbare wezens. Dat geloof
is het eigen animisme, beïnvloed door de Hin-
doe's, die reeds in de eerste eeuwen onzer jaar-
telling immigrerden; en sedert enkele eeuwen
werkt vooral de Islam in en doet het warm-
getinte beeld door een nivelleerende deklaag
langzamerhand verdwijnen. Het laagje is nog
dun en op de meeste plaatsen doorzichtig,
maar het werk wordt meedoogenloos voort-
gezet.“²⁾

Die vijf legendarische verhalen, saamgevat onder
den titel „Schemering“, worden gegeven met den
ernst, waarmede zij als geschiedenis of wetenschap
worden aanvaard door de plaatselijke, inheemsche
bevolking.

In het tweede gedeelte: „Licht en Schaduw“,
worden verschillende gebeurtenissen geschetst,
welke zich afspelen in de diepe binnenlanden en
eenzame uithoeken, waar schrijver als bestuurs-
ambtenaar geweest is. Ook worden door hem, als
ervaren jager, schetsen gegeven van enkele merk-
waardige wilde dieren, zooals de mensch hen kan
leeren kennen.

Als voorbeeld van den onderhoudenden, pak-
kenden schrijftant van den heer Westenenk, halen wij
verder uit zijn „Voorwoord“ aan:

„Aan den rand van het oerwoud is de plaats
van handeling van bijna alle deze schetsen,
waar de brave, gave natuurmenschen wonen
en waar zij de burens zijn van de dieren der
wildernis.

„Ook de meeste dieren leven daar, en niet
in het diepst van het oerwoud. Niet dáár, waar
de galmende argusfasant voor eeuwig moet
verblijven, de ondankbare, op wien de vloek
rust van den rossen boeboet, den spoor-
koekoek, die hem de prachtige sieroogen had
geschilderd op de lange staart, maar die be-
loond werd met sirihs-pog, waarvan zijn ve-
ren nog de kleur dragen.

„Het meeste leven is aan den boschzoom,
waar de mensch geleidelijk voorschrijdt, hak-
kend en kappend aan de grootheid der woud-
reuzen, om den vruchtbaren humusbodem te
kunnen ontginnen, en waar telkens een ge-
deelte der eens bewerkte gronden weer ver-
wildert, waardoor dichte opslag ontstaat van
jong hout en van planten, een dorado voor
allerlei dieren. Daar zijn, naast het gedempte
licht en de koelte der bosschen, de open hemel
en de felle zonnebrand op de bouwvelden der

¹⁾ Eene aankondiging geschiedde reeds in het K. W.
van 3 November j.l.

²⁾ Ook de Christelijke Zending zal noodzakelijk op den
duur hiertoe het hare bijdragen. — Red.

J. C. VERMAAT JR.

FAHRENHEITSTRAAT 589 :: DEN HAAG

MAGAZIJN VAN GOUDEN-
ZILVEREN- EN DIAMANTWERKEN
EIGEN REPARATIE-INRICHTING

Vertrouwd Adres voor Kerstgeschenken
Groote sortering :: Ook voor India

menschen, en alles wat voedsel zoekt, komt er
saam.

„Met het oerwoud, de rimba, zijn in het
bijzonder bedoeld de ongerepte bosschen van
Sumatra.

„Hier vooral, op dit eiland, met zijn ontzag-
wekkende vulkanen en ravijnen, zijn droonten
de kratermeren en woeste rivieren, is het de
Loerende Verschrikking, die alles beheerscht in
de mystiek der wildernis. Hij, ³⁾ wiens naam
men in het oerwoud nimmer noemt, met het
felle oog en den nooit missenden klauw, die in
den bliksemsnel-suizenden aanval een flitsende
lichtschijn is van geel en grauw.

„Hier ook breken de Grooten ⁴⁾ van het
woud op hun eidelooze zwerftochten nieuwe
wegen in de bosschen, met klaoengeschal en
daverend geweld.“

De lezers zullen het met ons eens zijn, dat dit een
boek is, zooals er nog niet vele over Indië geschre-
ven zijn; geheel in den geest onzer Vereeniging, uit-
nemend geschikt om beter begrip, meer benadering
te brengen tusschen het Westen en het Oosten.

Schrijver droeg het boek op „aan zijne kinderen“,
maar stellig mogen wij het ook beschouwen als op-
gedragen aan het geheele Nederlandsche volk en
tevens aan zijne Indonesische vrienden, waarom wij
dan ook den wensch koesteren: dat het onder vele
oogen moge komen!

In „Het Vaderland“ lezen wij onlangs de aankon-
diging van een nieuw „Beknopt Handboek der Vol-
kenkunde van Ned.-Indië“, door B. Alkema (oud-
zending), lector aan de universiteit te Utrecht en
T. J. Bezemer, hoogleraar te Wageningen en te
Utrecht, uitgegeven bij H. D. Tjeenk: Willink
Zoon te Haarlem, met 131 afbeeldingen.

De criticus van „Het Vaderland“ vindt o.m. dat
„Door dit handboek ieder, die belang stelt in
ons Indië, in staat gesteld wordt, zonder veel
moeite, de resultaten der wetenschappelijke
onderzoekers als Kern, Van Vollenhoven, Wil-
kens, Van Eerde, Kruyt, enz. enz. te leeren
kennen. De lectuur van dit werk doet een ge-
voel van ontzag en eerbied opkomen, niet alleen
voor de vaders, die een zoo enorm en rijk ge-
bied als „Insulinde“ voor ons wisten te
overen en hoofdzakelijk dan toch, ook te
houden, maar voor die wetenschappelijke
schers der laatste halve eeuw, die als het ware
een tweeden, ditmaal meer geestelijken, ver-
overingstocht ondernomen hebben. Nu Neder-
land in Indië en tegenover de Indische bevol-
kingen een steeds zwaarder taak krijgt, zal die
tweede veroveringstocht allicht het inzicht ge-
ven, dat noodig is om zóó te besturen, dat de
banden tusschen Nederland in Europa en de
nieuwe Nederland onder de Tropen steeds
nauwer worden.“

Hij meent echter ook dat:

„De waarde van het werk nog zeer zou
hoogd worden door een meer opzettelijke
handeling van de koloniale invloeden.
tegenwoordigheid van het Nederlandsche
zag, van het buitenlandsche kapitaal en van de
moderne techniek zijn nu eenmaal zeer
langrijke feiten der Indische maatschappelijke
organisatie. Een nader onderzoek over
invloed op de oude beschaving zou een moe-
ding zijn voor een tweede uitgave, die,
wij hopen, spoedig zal mogen verschijnen.
invloed van de Hindoe-beschavingen en
den Islam, evenals de beteekenis van de
Christelijke cultuur voor den Indonesiër,
wel afzonderlijk behandeld; waarom de
vloed van het vreemde recht en van de kol-
niale economie niet?“

Zoo vraagt de criticus, die tevens opmerkt, dat de
belangrijkste hoofdstukken gewijd zijn aan de gods-
diensten en uitvoerig aanhaalt wat in het boek
handeld wordt over de leidende beginselen der
Zending, ook in zake maatschappelijke organisaties.
Hij eindigt met de opmerking:

„Veel van wat ons in dit handboek over den
godsdienst en de zending in Indië wordt mede-
gedeeld — vooral de sociaal-psychologische op-
merkingen — is ontleend aan een nog niet
publiceerde, maar blijkens talrijke citaten zeer
belangrijke studie van Dr. Brouwer: „Hoe te
prediken voor Heidenen en Mohamedaan?“

³⁾ De tijger.

⁴⁾ De olifanten.

Beschilderde en Onbeschilderde Perkamenten Lampekappen

Voor het OPNIEUW OVERTREKKEN van ZIJDEN LAMPEKAPPEN, het VERANDEREN van VAZEN in ELECTRISCHE LICHTLAMPEN en het MAKEN van daarbij passende GESCHILDERDE ZIJDEN LAMPEKAPPEN is het adres:

Lampenhuis „HELIOS” :: Elandstraat 56

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De bestuurshervorming.

In de Mem. v. Toel. van de ontwerp-ordonnantie tot instelling van de administratieve gewesten *Midden- en Oost-Java* en de gouvernementen *Soerakarta* en *Jogjakarta* (*De Loc.* 31/10, blz. 5 en 6), verklaart de Regeering dat het in de bedoeling ligt om bij de verdere doorvoering van de bestuurshervorming op Java en Madoera, het gebied buiten de provincie West-Java — met uitzondering van de Vorstenlanden, waar het wenschelijk schijnt de bestaande residentieën Soerakarta en Jogjakarta voorshands als zelfstandige gewesten te handhaven — te verdeelen in twee nieuwe gewesten, t.w.:

1. Oost-Java, omvattende de tegenwoordige residentieën Madioen, Kediri, Soerabaja, Pasoeroean, Besoeki en Madoera, zoomede de Oostelijke helft van de residentie Rembang (regentschappen Toeban en Bodjonegoro);

2. Midden-Java, omvattende de tegenwoordige residentieën Pekalongan, Semarang, Banjoemas en Kedoe, zoomede de Westelijke helft van de residentie Rembang (regentschappen Rembang en Blora).

Het ligt voor de hand bij de invoering van de bestuurshervorming in Oost- en Midden-Java eenzelfde algemeen werkplan te volgen als destijds voor West-Java is aanvaard. Aan de instelling van de provinciën Oost- en Midden-Java en de aanwijzing van de daarin gelegen regentschappen als zelfstandige gemeenschappen zal derhalve de administratieve hervorming moeten voorafgaan. Het ligt in de bedoeling de provincie Oost-Java op 1 Jan. 1929 in het leven te roepen; derhalve kan de instelling van het gelijknamig administratief gewest op 1 Juli 1928 plaats hebben. Op 1 Juli a.s. ware dan tevens het administratief gewest Midden-Java in te stellen, zoomede de gouvernementen Soerakarta en Jogjakarta, hetgeen vooral met het oog op de eenheid van het Nederlandsch korps voor den algemeenen bestuursdienst op Java en Madoera, welke verbroken is zolang de bestuursreorganisatie nog niet over het geheele gebied dezer eilanden is doorgevoerd, alleszins gewenscht voorkomt. De omstandigheid, dat de provincie Midden-Java waarschijnlijk een jaar later dan de provincie Oost-Java zal worden ingesteld, behoeft naar het oordeel der Regeering, hiertegen geen overwegend bezwaar te worden geacht. De ontwerpen van ordonnanties tot instelling van de gouvernementen Oost- en Midden-Java wijken in één belangrijk opzicht af van de ordonnantie tot instelling van het administratieve gewest West-Java, doordat de plaatselijke ressorten — welke tijdelijk, zolang de provincie nog niet is ingesteld, in de plaats treden van de op te heffen gewestelijke ressorten, in afwijking van hetgeen indertijd te dien aanzien voor West-Java is aangenomen — in deze ontwerpen niet beschouwd zijn als nieuwe rechtspersonen, doch thans het standpunt is ingenomen, dat bij deze hervorming de bestaande rechtspersonen, slechts met verwisseling van naam, gehandhaafd blijven.

De Loc. (2 en 3/11, blz. 35 en 3) geeft een overzicht van de denkbeelden, in den Volksraad geformuleerd ten aanzien van de bestuurshervorming in het algemeen, en van hetgeen het Afdelingsverslag daarover verder zegt. Telkenmale treedt het voorbeeld van *Sumatra* naar voren. Omtrent de instelling van een *gouvernement Zuid-Sumatra* zijn — volgens *De Sum. Post* (7 en 8/11) — zeer vele leden van oordeel, dat de thans voorgestelde en overhaaste doorvoering van de *bestuurshervorming op de Buitengewesten* door niets gemotiveerd wordt. De groote verscheidenheid van inzichten en de wijziging der inzichten zijn een duidelijk bewijs, dat nog een tijdperk van studie en overweging aan de uitvoering dient vooraf te gaan.

Het *Soer. Hbl.* (31/10, 4e bl. „*Havenaangelegenheden in Zuid-Sumatra*”) schrijft over de havens Palembang, Djambi, Benkoelen, Kroë en Oosthaven. *De Loc.* (29 en 31/10, blz. 35 en 7) bevat een verslag van de rede van *Prof. Logemann*, die een overzicht gaf van enkele vraagstukken eener Indische Staatsrechtsbeoefening.

De politieke toestand.

Het *Bat. Nwsbl.* (3/11) ontleent aan de M. v. A. betreffende het afdelingsverslag van den Volksraad, nopens de algemeene beschouwingen over de

De laatste hoofdstukken van het boek zijn gewijd aan de studie der tijdrekening, aan de volks-economie, aan den bouw der dorpen en de inrichting van de woningen; aan spel en vermaak; plechtigheden en gebruiken in het familieleven en aan de nijverheid, voornamelijk de kunstnijverheid.

Hierbij merkt de criticus op, dat het hoofdstuk over de kunstnijverheid begint — helaas wel moet beginnen — met een klacht over den achteruitgang van het mooie handwerk, waarna hij aanhaalt:

„Het proces werkt door, onverbiddelek; ook Indië keert niet op zijn schreden terug en naar het zich laat aanzien, zal al wat nu nog gevonden wordt in de Indonesische maatschappij aan herinneringen van een vroeger verleden, over niet al te langen tijd museumartikel⁵⁾ wezen of in 't bezit zijn van de enkelen, die in de gelegenheid zijn zich de weelde te veroorlooven het te koopen.⁶⁾”

„De moderne vervlakking heeft zich op Indië geworpen en zal haar vreeselijk werk van egalisatie verrichten. Hoe prijselijk ook de propaganda der regeering, zoowel als van particulieren, om het proces te keeren, moge wezen, de verarming van de Indonesische maatschappij uit dit oogpunt van kunst gaat door.⁷⁾ De kunst zal wel blijven, maar zij zal het deel der enkelen wezen; zij zal wel blijven, maar zij zal den schoolschen druk van opleiding niet ontgaan; de tijd van den echten impuls, die het eigendom was van schier heel het volk; die onbewust leefde in de zielen, zoo niet der meesten, dan toch der velen, is voorbij. De kunstzinnigen, echt bij de gratie Gods, worden zeldzaam in de Indonesische wereld.”

Nu vragen wij ons af: wat bedoelen de schrijvers van het boek met „moderne vervlakking, die zich op Indië geworpen heeft en haar vreeselijk werk van egalisatie zal verrichten”? Bedoelen zij, dat onze vlakheid, ons gemis aan kunstzin zoo vreeselijk was en nog is, dat deze de Indonesische maatschappij, die wel kunstzinnig is, op den duur aan zich gelijk zal maken? Dan zijn wij het met hun opvatting in deze volkomen eens. De doornsee Nederlander, die naar Indië toog om zoo gauw mogelijk rijk te worden, heeft echter in al die honderden jaren in den Archipel nooit of te nimmer kunst gezien; van zijn „prijselijke propaganda”, noch van die der regeering is dus ooit sprake geweest; eerst in de laatste decennia zijn bij zeer enkelen de oogen opengegaan ten opzichte dezer kunst en thans begint, tegelijk met den opbloei der kleinkunst in Nederland, de belangstelling er voor wakker te worden.

Wanneer een algeheel frisch ontwaken, met als gevolg de tewerkstelling van doeltreffende maatregelen, ook en vooral van regeeringswege, nu niet en lang op zich laat wachten, dan zal bedoeld proces: verarming van de Indonesische maatschappij uit oogpunt van kunst, niet behoeven door te gaan. Laat ons daarvoor bidden... en werken! Er bestaat immers niets „onverbiddeleks”!

Dan zal er weer „echte impuls opleven in de zielen, zoo niet der meesten, dan toch van velen”, zij dan ook, onder de veranderde omstandigheden, een eeuwenlange verwaarloozing door onze vlakheid — met de noodig geworden opleiding, in eigen Indische-nationale richting, welke geen „druk”, doch waardevolle opheffing zal zijn. Dan zullen „de kunstzinnigen, echt bij de gratie Gods” niet „zeldzamer worden”, integendeel zich verblijvend vermeerderen kunnen.⁸⁾

Mogen ook deze gezichtspunten naar voren gebracht worden bij een eventuele tweede uitgave van het boek, waaraan bij het nog altijd bij ons onderwijs bestaande tekort aan leering omtrent Indië, blijkbaar behoefte bestaat.

⁵⁾ Musea in Europa worden hier natuurlijk bedoeld. Dat ook Indië behoefte heeft aan dergelijke musea, schijnt men te vergeten. — Red.

⁶⁾ Erg kostbaar zijn deze weelde-artikelen juist niet; vooral niet, wanneer zij gekocht worden van Indische kunstzitters, die in geldnood zijn. — Red.

⁷⁾ Het opkopen en wegslepen der oude kunststukken is een verarming van het land en bevordert zeker niet de ontwikkeling der kunstnijverheid daarginds. — Red.

⁸⁾ Zie ook het door den heer J. W. Teillers hierover gebrachte prae-advies voor het „Java-Instituut”, gepubliceerd in het tijdschrift „Djawa”. — Red.

C. J. L. VERMEULEN'S VERGROOTINGEN

NAAR OUDE FOTO'S
EERSTE KLAS UITVOERING
ZEER BILLIJKE PRIJZEN
ZEER VELE RELATIEN IN INDIE

TOUSSAINTKADE 20
DEN HAAG

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING „SIMPLICITAS”

VAN W. JINNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE

KANTOREN: DENNEWEG 71-73
GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

JAN MESKER & Co. PRINS HENDRIKSTRAAT 44-50 DEN HAAG

COMPLETE MEUBILEERING IN MODERNE EN ANTIEKE STIJLEN

VRAAGT GRATIS ONZE UITGEBR. CATALOGUS
BILLIJKE PRIJZEN :: BILLIJKE PRIJZEN

Piano's - Vleugels - Autopiano's - Harmoniums
ook gebouwd voor de Tropen.

— VRAAGT OFFERTE —
G. A. J. VAN KALMTHOUT
BISSCHOP HAMERSTR. 3. Tel. 1562. NIJMEGEN

POSTZEGELVEILINGEN

TE 'S-GRAVENHAGE :: Geillustreerde
Veilingcatalogus wordt op aanvraag gratis
en franco toegezonden door den Auctionaris

J. K. RIETDIJK DEN HAAG, L. Poten 15a
— Telefoon 17020 —

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-Mij. BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a
DEN HAAG

TELEFOON
14427

Wenscht ge te ontvangen 1e KWALITEIT
Brandstoffen, tegen BILLIJKEN prijs en
GEGARANDEERDE maat? Bel dan op 14427

LIJST VAN ADRESSEN

ten behoeve van Repatrieerenden

Voor nadere bijzonderheden, leze men de betreffende advertenties.

AANNEMERS EN BOUWKUNDIGEN

W. van Heyst, Velsen.

ADVIES- EN INFORMATIE-BUREAUX

Haagsche Advies- en Informatiebureau, Thomas Th. Schwenckestraat 35, Den Haag.

AUTOHANDELAREN

N. V. James Nefkens, Laan v. Meerdervoort 96c, Den Haag.

BAD- EN ZWEMINRICHTINGEN

Badinrichting „De Regentes”, Weimarstraat 63, Den Haag.

BANKETBAKKERS

J. Krul, Noordeinde, Den Haag.
Gebr. Ooms, Indigostraat 89, Den Haag.

BANKIERS EN BANKINSTELLINGEN

De Bas & Co., Heerengracht, Den Haag.
P. J. v. d. Berg & Co., Anna Paulownastraat 87, Den Haag.
Henny & Co., Anna Paulownastraat 62A, Den Haag.
Holl. Bank voor West-Indië, Amsterdam.
Nederlandsche Handel Mij., Amsterdam.
Jos. D. Netten & Co., Sportlaan 3, Den Haag.
Taams & Keyser, Bankstraat 10, Den Haag.

BEGRAFENISONDERNEMINGEN

Begravenisonderneming „Simplicitas”, Denneweg, Den Haag.

BLOEMISTEN

J. M. Hermans, Kon. Wilhelminal. 527, Den Haag.
D. Maarschalk, Valeriusstraat 113, Den Haag.

BOEK- EN KUNSTHANDEL

D. Driessen, Haarlemmerstraat 105, Leiden.

BOEKDRUKKERIJEN

N.V. Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag.

BOUW- EN WONINGBUREAUX

Bouwbureau J. van Geinert, Valkenboschkade 277, Den Haag.
Woningbureau W. Hoksbergen, Bezuidenhout 14, Den Haag.
J. Rozestraten, Vondelstraat 49, Amsterdam.

BRANDSTOFFEN

Firma Van Dijk, Nieuwe Haven 366, Den Haag.
N.V. Haagsche Brandstoffenhandel „De Concurrent”, Trekweg 84, Den Haag.
J. van Vuuren, Denneweg 67A, Den Haag.

BROODFABRIEKEN

Gebr. ten Hoeve, Wald. Pyramontkade 2c, Den Haag.

COMESTIBLES EN DELICATESSEN

J. G. Haring-Waterreus, Symonszstraat 15, Scheveningen.
A. W. M. Polders, Franklinstraat 78, Den Haag.
Joh. Toet, Aert v. d. Goesstraat 34, Den Haag.

CREDIETMAGAZIJNEN

„De Residentie”, L. Beestenmarkt 121, Den Haag.

DAMES- EN HEERENKLEERMAKERS

Derlum's Kleermakerij, Weimarstr. 65, Den Haag.
„Dress”, Valeriusstraat 72, Den Haag.
The Encos, Weimarstraat 24a, Den Haag.
Fa. de Groot en v. d. Lans, Pijboomstr. 4a, Den Haag.

DAMESKAPPERS

Maison Alice, Plein 11, Den Haag.

DETECTIVE-BUREAU

„Hilvers”, Westeinde 235, Den Haag.

DIVERSEN

G. v. Willigen, Havenkade 4, Den Haag.

DROGISTEN

Drogisterij „De Boer”, Paulus Buysstraat 9, Scheveningen.
G. v. d. Gaag, Groenmarkt 27, Den Haag.
Drogisterij de Laan, L. v. Meerdervoort 527, Den Haag.
A. de Vries, Kerkstraat 98, Hilversum.

ELECTR. INSTALLATIES EN -ARTIKELEN

Van Eijck, 2e Sweelinckstraat 93, Den Haag.
W. G. Scheeres, Hooigracht 1C, Den Haag.
Frans v. Wijk, Vlamingsstraat 24, Den Haag.
N.V. Werkmetaal, Piet Heinstr. 17, Den Haag.

EXPEDITEURS

„T Veentje”, Helmerstraat 10, Den Haag.

FEESTARTIKELEN

Klaassen, Prinsestraat 4, Den Haag.

Het meest gesorteerd Magazijn van Lingerieën, Modeartikelen, Tricotage enz. in „DUINOORD” is Magazijn „DE ZONEGRENS”

FREDERIK HENDRIKLAAN 99 :: DEN HAAG

Uitsluitend 1ste kwaliteit, scherp concurrerende prijzen

FILIALEN: Thomsonplein 26c, Den Haag

Pansierstraat 48, Scheveningen

begroting 1928, e.e.a. over den politieken toestand.

Het ligt, naar het oordeel der Regeering, niet op Haar weg Hare zienswijze kenbaar te maken over de woorden en daden van den President der Java-sche Bank, aan wien zelf kan worden overgelaten de oirbaarheid van zijne handelingen en uitingen te beoordeelen. Tegenover de critische beschouwingen, welke deze financieele autoriteit in het Java-sche Bankverslag aan het Regeeringsbeleid heeft gewijd, staat overigens de omstandige toelichting en verdediging van dat beleid zoo mondeling als schriftelijk door de Regeering telken jare in den Volksraad gegeven, weshalve Zij al evenmin aanleiding kan vinden in den vervolg op de beschouwingen van een President der Javasche Bank, voor zoover die Haar beleid betreffen, op eenigerlei wijze van repliek te dienen.

Ontwerpen van algemeene verordeningen tot wijziging van art. 164 Ind. Staatsreg. en tot verscherping van de strafwet ten aanzien van de intellectueele verwekkers van onrust, zijn in voorbereiding.

Tot een bepaald oordeel over de P(artij) S(arikat) I(slam) en de tegenover hare actie aan te nemen houding, is de Regeering nog niet gekomen. Het valt niet tegen te spreken dat er verschijnselen zijn, welke er op wijzen dat die actie een potentieel gevaar oplevert, daartegenover staan echter feiten van meer hoopvollen aard. In verband hiermede meent de Regeering voor het oogenblik zich tot nauwlettende observatie te moeten bepalen. Zij hoopt echter, ook in verband met nog in te wachten adviezen, binnenkort in staat te zullen zijn Haar standpunt meer definitief vast te stellen. Zij betreurt het dat, ten gevolge van in Eur. bladen verschenen artikelen, op het inzicht en het verantwoordelijkheidsgevoel van den wnd. Adviseur voor Inlandsche Zaken een geheel onzuiver licht is geworpen.

Het is der Regeering niet bekend, dat in den laatsten tijd wederom herhaaldelijk (gewezen) hooggeplaatste ambtenaren particuliere betrekkingen zouden hebben aanvaard, nog minder dat deze betrekkingen vermoedelijk zouden zijn aangeboden uit hoofde van de in ambtelijke functie verkregen relaties. Wel is Haar bekend, dat een jurist van naam, die terug kan zien op een hoogst eervolle carrière bij de rechterlijke macht en die een paar jaren geleden als Lid van den Raad van Ned.-Indië werd gepensionneerd, de functie van Voorzitter van het Suikersyndicaat heeft aanvaard. In zoodanigen overgang, vreemd van alle gedachte aan samenhang met vroegere relaties, kan de Regeering niets zien dat, minder oirbaar, door middel van wettelijke bepalingen onder poenale sancties zou bestreden moeten worden. Zij betwijfelt verder of tegen de mogelijkheid van misbruik door een wettelijke bepaling zou kunnen worden gewaakt; terwijl zulk een bepaling aan den anderen kant ten gevolge zou kunnen hebben, dat gewezen landsdienaren zouden worden gedwongen hun kennis en bekwaamheden onbenut te laten liggen. Zulks zou op den duur zeker niet in het belang van den dienst zijn.

Wij verwijzen naar De Loc. (24/10, blz. 3 „Officieele voorlichting”; 31/10, blz. 3, 9 en 29, en 4/11, blz. 26 en 38 „Het werk der brandstichters te Semarang”; 27/10, blz. 3 „Dr. Sitanala”), de Deli Crt. (7 en 9/11 „Het bestuursbeleid ter S. W. K.”), De Sum. Post (11/11, 2de bl. „Het Digoeel-probleem”), het Soer. Hbl. (2/11, 3de bl. „Communistische Oostenrijker” V. A. Petkovic) en het Bat. Nwsbl. (7 en 8/11 „De dynamietdiefstal” bij Kratjak). Vreesde men aanvankelijk, dat het gestolen dynamiet door communisten zou worden misbruikt, spoedig bleek dat het dynamiet hoogstwaarschijnlijk alleen voor de vischvangst zou worden aangewend. De recherche is erin geslaagd zestien man, dieven en helers, te arresteren.

Doodstraf en gratie.

De Java-Bode (2/11 „De bekentenis van Si Gandjil”) meldt de berechting van een moordzaak te Padang, behoorende tot de reeks misdrijven, waaraan Si Patai's bende zich schuldig had gemaakt. Aan het licht kwam, dat een beklagde in een andere eerder berechte zaak ten onrechte schuldig was verklaard aan het hem ten laste gelegde en ter dood was veroordeeld. Deze man had intuschen gratie verkregen.

Het Bat. Nwsbl. (5/11 „Welsprekend stilzwijgen”) herinnert in dit verband, dat men eenige maanden geleden overal slechts woorden van afkeuring kon vinden voor de gratieverleening van

eenige ter dood veroordeelden en dat, zonder men iets van de motieven tot gratie wist.

Voor de Java-Bode (7/10 „Welsprekend stilzwijgen”) heeft dit Padangsche geval niets te maken met de gratieverleening, zooals deze een paar maanden geleden aan de orde was. Toen men te maken met de beoordeeling van eenige gratieverleeningen, welke bezien moesten worden in het licht van de communistische tijdsomstandigheden. Voor het Padangsche geval is het een wel zeer gelukkige, maar bijkomstige omstandigheid, dat den betrokkene gratie werd verleend. Het eenige, dat het Padangsche geval nog eens aantoonst, is, dat de berechting behoorlijke waarborgen diende te bieden, juist omdat de doodstraf kan worden opgelegd. Zelfs tegen de doodstraf bewijst het geval niets — of men zou vanwege de mogelijkheid van dwaling de doodstraf finaal willen afschaffen, maar dan is het consequent principieel tegen elke bestraffing, als onherstelbare leedtoebrenging te zijn. De gerechtigheid streve er naar waarborgen te scheppen tegen dwalingen; meer kan men niet verlangen; ook niet waar het de doodstraf betreft.

De Minahassa (vervolg).

Ook buiten het politiek terrein is in de Minahassa velerlei deining en strijd, en dan denkt de heer Zentgraaff (Soer Hbl., 31/10, 2 en 4/11, 3de bl. „Van eilanden in opkomst”) in de eerste plaats aan de religie. De Minahassa is bijna geheel gekerstend; de Sangi- en Talaud-eilanden zijn grotendeels. Het Christendom heeft zich hier uitstekend kunnen vastzetten, en indien het ook maar behoorlijk de teekenen des tijds had begrepen, zou het niet voor de moeilijkheden staan, welke thans aan alle kanten opdoemen. De Zending heeft hier indertijd goed werk verricht, doch evenmin als elders in den Archipel, heeft men tijdig begrepen dat deze volken ook in den uitbouw hunner religieuse gemeenschap de eigen nationale idealen hebben.

Nadat de Zending in de Minahassa haar taak had verricht, nam de Indische Staatskerk het werk over, met uitzondering van het onderwijs, dat in handen der Zending bleef. De Kerk verving de vroegere zendingen door hulppredikers; in de Minahassa is echter slechts één behoorlijk gevormd theoloog: dominé Loeff te Menado. Het Zendingsonderwijs staat onder leiding van den heer Tiekstra, inspecteur te Menado. Om deze twee mannen beweegt zich het Christelijk werk in de Minahassa.

Een hoogst ernstige fout was de vorming van hulppredikers. Er zijn onder hen vele goeden geweest, doch ook een veel te groot aantal personen, die voor religieuse vorming en leiding vrijwel alle geschiktheid misten. Men had nooit met de hulppredikers moeten beginnen, doch hier bijv. een half dozijn predikanten moeten plaatsen. Van de zijde der Zending had men gaarne gezien dat de vroegere toestand werd hersteld, de Kerk terugtrok en de Zending weer alles onder haar kreeg; in stede van hulppredikers zou men weer zendingen krijgen. De desbetreffende comferentie te Batavia had geene resultaten. Al had de Kerk toegegeven, dan zou dit nog niet eene goede oplossing der hangende kwesties geweest zijn. oorzaak zit dieper dan in affaires van organischen aard. En dit brengt den heer Zentgraaff tot de waardeering der algemeene opvattingen: het stemt allen die iets voelen voor het werk der kerstening, in de Minahassa volbracht, wel somber dat men te bevoegder plaatse nog maar steeds niet schijnt te zien, dat al deze volken niet willen hebben eene Kerk, doch eene nationale Kerk. Het allerweerdsterk oplevend nationaal gevoel, de verscherping der adapattingen welke daarmee verband houden, komen in botsing met den opgelegden kerkvorm. De Kerk was nooit zeer soepel tegenover de adapattingen en verstandiger opvattingen hadden moeten leiden tot zoodanige omwerking en verbetering der adapattingen, dat deze aldus zou zijn te voegen in het vormelijk Kerkelijk bestel.

Zij die de beteekenis van het Katholiscisme in de Minahassa gaarne slechts met cijfers meten, wijzen geruststellend op het betrekkelijk gering aantal Katholieken in de Minahassa, een kleine 15.000 op 235.000 Protestanten. Maar twee factoren zien zij over het hoofd: 1e. De Katholieke Kerk heeft in de Minahassa eene uiterst stevige en breede basis gelegd, eene fundering, waarop een kolossaal gebouw kan verrijzen. In velerlei richting is de Missie toonaangevend en dan worde vooral gedacht aan ziekteverpleging en het prachtige werk: het leggen van

Tari Bari

De Sigaret met geprepareerd riet-mondstuk

Verkrijgbaar bij alle goede Winkeliers

innig verband tusschen onderwijs en landbouw, een arbeid van regeneratie in dit gewest, waar op agrarisch gebied zoo belangrijk veel te doen is. 2e. Het Katholicisme vormt zich hiermee een voortdurend stijgende waarde aan invloed en sympathie. Wij vestigen de aandacht op het *Soer. Hbl.* (28 en 29/10 en 2/11, 3de bl. „De Inlandsche tabakscultuur in Kedoe”; 4/11, 3de bl. „Inlandsche rubbercultuur”), het *Bat. Nwsbl.* (1, 2 en 3/11 „De Panglons”), *De Loc.* (31/10, blz. 14 „De koelieordonnantie voor Atjeh”) en de *Deli Crt.* (9/11 „Arbeidstoestanden in Deli en Malakka”).

Recht door Sumatra.

De N. V. General Motors hebben een auto-tocht ondernomen van Zuid- naar Noord-Sumatra (*De Loc.* 20/10). Reeds tientallen van jaren bestaat in de residentie Palembang en Sumatra's Westkust een zeer goed en uitgebreid wegenselsel. Sinds zes jaar is door den weg langs het Tobameer een rechtstreeksche verbinding tusschen Padang en het wegensels van de Gouvernemenen Sumatra's Oostkust en Atjeh tot stand gekomen. De reis van de residentie Palembang naar de Lampongs kan sinds eenige maanden langs den Zuid-Sumatra Spoorweg per trein geschieden. Van een landverbinding van Zuid naar Noord ontbreekt slechts de schakel door de bovenstreek van Djambi. Door een autoverbinding tusschen Soeroelangoen (in Palembang) en Soengeidareh (in het Padangsche) zou een doorgaand verkeer te scheppen zijn. Djambi ligt er tusschen. Sinds eenige jaren vloeien miljoenen, dank zij de rubberuitvoerrecht, in 's Lands kas. Eenzaam en verlaten liggen daar in de bovenstreek de bestuursvestigingen Sarolangoen, Bangko, Moeara Boengo en Moeara Tebo, alle met militaire bezettingen. Er liggen zeer goede gronden voor Europeesche grootcultures. Daar zijn groote mogelijkheden voor importhuizen, als het groote bezwaar der ontoegankelijkheid niet bestond. Kopstukken uit handel en cultures wagen zich niet aan excursies in den regentijd met hekwieters. De bevolking ziet het groote belang van goede verkeerswegen zeer goed in. Tijdens den autotocht in Augustus j.l. (*De Loc.* 24/10, blz. 7) werden hier in de bosschen wegen gekapt en 12 grootere en kleinere rivieren overgetrokken met ponten. De resident van Djambi, de heer Ezerman, zegde verbeteringen toe. In Februari e.k. zal door de General Motors een geregelde autodienst worden georganiseerd tusschen Lahat en Port de Kock.

II. UIT DE INHEEMSCHE EN MALEISCH-CHINEESCHE PERS.

De vereniging Jong Java.

Deze vereniging heeft onlangs haar 12½-jarig bestaan gevierd en bij die gelegenheid een jubileumnummer van haar orgaan *Jong Java* uitgegeven (1-15 September), waarvan de inhoud aan die gebeurtenis is gewijd.

In het eerste artikel wordt het wedervaren der vereniging gedurende het tijdsbestek van 12½ jaar opgehaald. Het hoofdbestuur deelt daarin o.m. mede dat in deze periode, waarin heel het Oosten van zich doet spreken door zijn niet meer te miskennen geroep om menselijke rechten en het Avondland als een reactie daarop, zich als een doorzien zondaar, gejaagd en dus weinig effect sorteerd, poogt te herstellen, Indonesië eveneens een beweging doortrilt, namelijk die naar „home rule”. En dit, reden tot verheugenis gevend, doet de hoop leven dat zich een nieuwe, vrije staat aan den evenaar vormen kan. Dan volgen eenige grepen uit den levensloop der Jong-Javanenbeweging.

Voorts komen er twee artikelen, waarin het doel omschreven wordt van de toenmalige Tri Koro Darmo en het tegenwoordig Jong Java en waarin uiteengezet wordt, welke stroomingen er in Jong Java hebben geheerscht en nog heerschen. De vereniging heeft noodig geoordeeld het doel waaraan zij streeft, scherp te omlijnen. Het is naar de meening van het hoofdbestuur uit een diplomatiek oogpunt wellicht een af te keuren daad, doch te begrijpen is het wel bij de jeugd, die wars is van alle vaagheid. Een bestudeering van de huidige statuten en het huishoudelijk reglement, zoomede de congres-besluiten zal een ieder kunnen inlichten omtrent den geest in de vereniging en de veranderingen, die deze heeft ondergaan. Al deze veranderingen hebben echter geen wijziging gebracht in de oorspronkelijke idee; de vereniging is gebleven een oefenschool voor de fine fleur van het

DOKTER A. F. SCHOOREL

BLIJFT GEVESTIGD IN DEN HAAG

STADHOUDERSLAAN 28 SPREKUREN 1-3.

Indonesische volk; bovendien wortelt dat idee in een nationale denkrichting. Verteld wordt ook, dat men vele malen vergeefs heeft gepoogd het godsdienstig element in deze vereniging overheerschend te doen worden.

Terwijl de vereniging bezig was aan haar internen bloei te arbeiden, klonk een nieuw geluid, het interinsulaire idee; de Inlandsche studenten in Holland, staken niet onder stoelen en banken, dat zij niets anders wenschten dan een interinsulaire eenheid. De naam „Indonesië” verkreeg burgerrecht in de Inheemsche samenleving; in niet-inheemsche kringen spot men begrijpelijkerwijze met den nieuwen naam, omdat men daarin een bedreiging meent te hooren.

Jong Java was een der eerste verenigingen, die met de nieuwe idee instemden, hetgeen in daden werd omgezet door een wijziging der statuten, waardoor de vereniging het principe van de interinsulaire eenheid officieel aanhing.

De pogingen van het hoofdbureau om daadwerkelijke samenwerking met de zusterverenigingen te vinden zijn niet met noemenswaardig succes bekrond.

De critieken op Jong Java's huidig standpunt ten aanzien van de te bereiken eenheid zijn legio, doch het sentiment moet hier geen parten spelen, het kan wel eens schaden. De tijd zal leeren of anders handelen noodig is.

Naast het theoretische, heeft Jong Java ook het reële terrein betreden. Het omzetten van het bestaande nationaal fonds in een studiefonds is een waar succes geworden, hetgeen de vele blijken van sympathie wel getuigen.

Doch Jong Java is en blijft een jeugdvereniging, dus mag zij de „jeugdige welvoegelijkheid” bij haren handel en wandel niet overschrijven.

De oprichting van de afdeling padvinderij stemt mede tot verheugenis, want de padvinders zijn ten slotte de nationalist van de daad. Bovendien kan de padvinderij als toevluchtsoord voor de junioren ook goede dingen verrichten; de seniores zijn dan aangewezen op het geestelijke gedeelte.

Voorts is van zeer groot belang het besluit van het 9de congres om de Maleische taal in de vereniging te bezigen, ten einde de leerlingen van de normaalscholen in de gelegenheid te stellen tot Jong Java toe te treden en hen aldus de nationale idee te kunnen bijbrengen. Hiermede is reeds succes te boeken.

Het hoofdbestuur brengt dank aan de besturen en leden, die steeds getoond hebben hart te hebben voor de goede zaak en spoort de Jong-Javanen aan, het goede begin tot een glorieus einde te brengen.

In een ander (Soendaneesch) artikel wordt beschreven de ontwikkeling der vereniging, die de studenten van de universiteiten met de leerlingen van de middelbare scholen samenbindt. Toen de vereniging nog Tri Koro Darmo heette, had ze zoo goed als geen Soendaneesche leden, omdat haar naam het vermoeden wekt dat ze er alleen was voor Javanen, doch na de naamsverandering nam het aantal Soendaneesche leden toe. Op ons rust de plicht — zegt schrijver — om onze eer hoog te houden; wij allen moeten waken dat het nationaliteitsgevoel niet vernietigd worde. Weg met wispelurigheid, doch denk aan de waarheid van het spreekwoord: „Eendracht maakt macht, tweedracht breekt kracht”. Waar Soendaneezen hetzelfde doel beoogen als Javanen, moeten ze hand aan hand werken ten einde den krachtigen vijand des te beter te kunnen bestrijden.

Ter voldoening aan het verzoek van het hoofdbestuur heeft ook de oud-regent R. M. Oetoyo een bijdrage in het jubileumnummer geschreven. Naar aanleiding van de opvoering van een tooneelstuk, „De dood van Troenodjojo” door de afdeling Batavia, zegt schrijver dat hij dit tooneelstuk heel juist gekozen vindt, want het demonstreert ten duidelijkste hoe ijdelheid iemand ten val kan brengen en hoe verdeeldheid de bereiking van het doel in den weg staat. Hij spoort daarom aan alle kleine geschillen, die niet zelden het gevolg zijn van gekwetste ijdelheid, op zijde te zetten; in gesloten phalanx dient te worden opgemarcheerd naar één doel; de geringste bres in deze phalanx kan voor den tegenstander een welkom aangrijpingspunt vormen om de gelederen te doorbreken.

Schrijver waarschuwt zijn voorgangers der toekomst, zooals hij die jongelieden noemt, voor één ding, nl. verraad aan de goede zaak. Thans zal het voor hen met hun jeugdige hart wellicht niet moeilijk vallen om geen vals spel te spelen, doch in de branding des levens zal de strijd tegen verleiding

HAARLEM

N.V. v. BASTEN's Woninginrichting

WAGENWEG 102 :: HAARLEM
t.o. de Hazepaterslaan, Tel. 11159

Complete installatiën worden tevoren volledig begroot en opgegeven.

Al onze Meubelen, Tapijten, Stoffen, enz., worden onder schriftelijke garantie verkocht. Levering geschiedt franco door het geheele land, met eigen auto's.

Alle artikelen in onze Showrooms zijn geprijsd, zoodat iedere Cliënt zelf de prijzen kan zien.

AANBEVOLEN VOOR OOST EN WEST

CHRISTELIJK LYCEUM TE HAARLEM

Gevestigd: EMMAKADE 43

Afdelingen GYMNASIUM, H.B.S. met 5-jarigen cursus en Economisch Litteraire H.B.S.

MODERN INGERICHTE SCHOOL
PROGRAMMA op aanvraag bij den Rector
Ir. W. VAN DORP

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hag.

Neem 'n
GAZELLE

Je voelt niet dat je rijdt

PRIJZEN VANAF F 72.-

GAZELLE-RIJWIELMAGAZIJN M. A. KUIPER
voorheen VROLIJK

ZOUTMANSTR. 10a DEN HAAG TEL. 34725
AANBEVOLEN ADRES VAN „OOST EN WEST”

Wij leveren ook op termijnbetaling

Wij belasten ons met de verzending naar Indië

LIJST VAN ADRESSEN

ten behoeve van Repatrieerenden

Voor nadere bijzonderheden, leze men de betreffende advertenties.

(Vervolg).

FOTOGRAFEN EN LEVERANCIERS VAN FOTO-ARTIKELEN

W. Coret, Thomsonlaan 96a, Den Haag.
Lappöhn, Passage, Den Haag.
Ph. Starke, Hoofdstraat 172, Apeldoorn.
C. Vermeulen, Toussaintkade 20, Den Haag.

GARAGES

Garage Jansen, Rijks Straatweg 773, Wassenaar.
Lutam, Gr. Marktstraat, Den Haag.

HEEREN-MODEARTIKELEN

Kalker's Modemagazijnen, Kalverstraat 100, Amsterdam.
W. Laimböck, Roggestraat 20, Arnhem.

HOEDEN

Kalker's Modemagazijnen, Kalverstraat 100, Amsterdam.

HOTELS

American Hotel, Amsterdam.
Duinoord Hotel, Sweelinckplein, Den Haag.
Hotel de Twee Steden, Buitenhof, Den Haag.
Grand Hotel des Pays Bas, Grootte Markt, Arnhem
Hotel Promenade, O. Schev. Weg 21, Den Haag.

HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN

Frans van Wijk, Vlamingsstraat, Den Haag.

INDISCHE UITRUSTINGEN

Firma Kalker, Kalverstraat 100, Amsterdam.
G. Kerner, Den Haag-Batavia.
A. Savelkoul, Singel 429, Amsterdam.

INRICHTINGEN VAN ONDERWIJS

Chr. Lyceum, Zeist.
Christelijk Lyceum, Emmakade 43, Haarlem.
De Vrije School, v. Speykstraat 46, Den Haag.
Instituut Schoevers, Stadhoudersplein 3, Den Haag.

JUWELIERS

Begeer, v. Kempen en Vos, Noordeinde, Den Haag.
Jedelo, Noordeinde 100, Den Haag.

KLEEDINGMAGAZIJNEN

Kledingmagazijn P. v. d. Brul, Veenestr. Den Haag.

LAMPEKAPPEN

Lampenhuis „Helios“, Elandstr. 56, Den Haag.

LEDERWAREN EN REISARTIKELEN

P. van Dijk, Lange Poten 3, Den Haag en Hoogstraat 292, Rotterdam.

LUXE ARTIKELEN

J. A. Schlette, Willem de Zwijgerlaan 50, bij Fred. Hendriklaan, Den Haag, Telefoon 50888.

MANUFACTURENHANDEL

Iserief & Co., Veenestraat 16, Den Haag.
L. A. Kwanten, Weimarstraat 119, Den Haag.
Mag. „De Ster“, Gondenregenplein 64, Den Haag.
W. Somer, Keizerstraat 116, Scheveningen.
Wisbrun & Liffman, Veenestraat 35, Den Haag.
Mag. de Zónegrens, Fred. Hendriklaan 99, Den Haag

MEUBILEERINGEN

N.V. van Basten's Woninginr., Wagenweg 102, Haarlem.
Jungschläger, Cillierstraat 37, Den Haag.
J. Mesker & Co., Pr. Hendrikstr. 48, Den Haag.
Fa. Möller & Co., Weimarstraat 38a, Den Haag.
C. v. Moorset, J. Hendrikstraat 9, Den Haag.
A. Okhuysen, Obrechtstraat 47a, Den Haag.
Schöder & Co., Groenmarkt, Den Haag.
Firma Segaar, Spui 218/Thomsonlaan 93, Den Haag.
W. J. M. Simonis, Groenmarkt 34, Den Haag

MUZIEKHANDELAREN

Ph. Kruseman, Noordeinde 91, Den Haag.

OPTICIENS

P. W. Hiele, L. Jansstraat 27, Utrecht.
C. v. Monsjou, Valkenboschplein 19, Den Haag.

PASSAGE-BUREAUX

Crans & Co., Plein 22a, Den Haag.

PARAPLUIE-MAGAZIJNEN

Kalker's Modemagazijn, Kalverstr. 100, Amsterdam.
A. Querelle, Schoolstraat 10, Den Haag.

PARFUMERIEEN

A. C. Kruller-Pel, Fred. Hendrik. 258, Den Haag.

WIJNHANDEL „DE KROON“

Z.-BUITENSINGEL 288 WEIMARSTR. 198-204
Tel. 30075 DEN HAAG Tel. 34223

PRIMA OUDE GENEVER

per Liter f 3.75 5531

zwaarder worden. Hij wijst dan op het onheil dat het verdeel- en heersch-systeem over Indonesië reeds heeft gesticht en nog sticht.

Als een verheugend feit noemt schrijver verder dat de jeugd getoond heeft talent te bezitten van organiseren en leiden. Vaak wordt den Indonesiërs verweten, dat zij zoo weinig goede organisatoren en leiders van groote ondernemingen en bedrijven bezitten, doch over het hoofd wordt gezien, dat waar geen kapitaal is, ook niets valt te organiseren of te leiden.

Hij hoopt dat de jeugd zich tot ideaal zal stellen het arme vaderland economisch vooruit te brengen, het de plaats te doen herwinnen waarop het krachtens zijn gunstige ligging t.a.v. handel en scheepvaart, zijn rijken bodem en uitnemend klimaat en ook krachtens zijn oude geschiedenis recht heeft. Zij moet zich trainen in soberheid, moed, volharding en opofferingsgezindheid, om, eenmaal in het volle leven geplaatst, het heele Indonesische volk door haar voorbeeld tot kapitaalvorming over te halen. De algemeene leuze moet zijn: „Streng voor zichzelf, doch loyaal en opofferingsgezind voor de gemeenschap“.

Daartoe is het noodig, dat zij zich de voor dezen tijd zoo noodige wetenschappelijke ontwikkeling eigen maken.

In verband met dit alles waarschuwt schrijver de jeugd om zich thans niet in de politiek te begeven; de politieke strijd, die zoo opwindend is, moet zij aan de ouderen overlaten.

Ruïen wij op?

In een artikel onder dit hoofd verweert de redactie van het liberale dagblad *Bintang Timoer* te Weltevreden zich tegen een beschuldiging van opruiing, door het *Alg. Handelsblad* en het *Nieuws van den Dag* geuit en somt daarin tevens een reeks argumenten op om aan te toonen dat het conservatieve gedeelte der Europeanen in Indië en vooral enkele Europeesche bladen er stelselmatig op uit zijn om iedere opkomende beweging onder de Indische bevolking af te maken, waarvan de beginselen niet strooken met de hunne.

Het artikel begint met de woorden van een vriend, die zeide: „wat mij vandaag overkomt, zal morgen of overmorgen ook met u gebeuren“. En dit beteekent, volgens de redactie, dat in deze kolonie elk Indisch blad en elke Indische verging voor de sana-partij (overzeesche partij) dezelfde zijn en dus slechts het oogmerk hebben af te wachten, waarop zij weggeveegd zullen worden. De geschiedenis der Indische volksbeweging wijst er op, dat dit gezegde waarheid bevat. Want, toen de sana-partij de vereeniging van Semaoen wilde omverwerpen, preees zij eerst de vereenigingen B. O. en de S. I. van Tjokroaminoto. Later, toen de partij van Semaoen verdwenen was, werd B. O. met rood bestempeld. Hetzelfde deed zij, toen er jacht werd gemaakt op de communisten. In dien tijd preees zij de organisatie der nationalistten, doch nauwelijks was het communisme den kop ingedrukt, of er werd ook jacht gemaakt op de nationalistten en van dezen werd gezegd dat zij allen rood waren. Een van de Europeesche bladen heeft zelfs de brutaliteit gehad om alle Inlanders communist te noemen. Tegen de Indische pers doet de sana-partij net eender; zoo preees zij vroeger de *Hindia Baroe* en den heer Salim, omdat deze een aanval deed op *Api*, die toen door de Europeesche pers werd geëlokt. Maar nauwelijks was de *Api* verdwenen of de *Hindia Baroe*, de heeren Salim en Tabrani zelve werden rood genoemd. En nu doet zij dat tegen de *Bintang Timoer*. Naar aanleiding van de door haar opgenomen brieven van Dr. Abdoel Rivai over de Indonesische studenten in Nederland, werd door het *Alg. H.blad* en het *Nieuws* o.m. gezegd: „Het blad noemt zich wel liberaal, doch ruit met opzet de Indische bevolking op tegen het Nederlandsche gezag.“ Daartegenover stelt de redactie het feit dat een bericht van den redacteur in Nederland van het *Soer. H.blad* over de kwestie der Indonesische studenten door den Minister van Justitie officieel een leugen werd genoemd. Voorts was de meening van de *Indische Courant* over deze aangelegenheid dezelfde als die van Dr. Rivai. Doch, aangezien de opinie van Dr. Rivai (die tevens een der redacteuren van de *Bintang Timoer* is) nu eenmaal niet klopt met die van het *Alg. H.blad* en het *Nieuws*, werden bedoelde brieven opruiend genoemd. Waar blijft toch de logica van die journalisten? — vraagt de redactie.

LANDHUIZEN TE KOOP

f 12.000.—, bev.: 5—6 Kamers, electr. Licht, Gas- en Waterleiding, prachtig gelegen te VELP bij ARNHEM.

Te bevragen bij Architect R. v. REMMEN, van Galenlaan 1, VELP (Geld.).

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

De West-Indische Gids.

De Dec.-afl. opent met eene interessante en zeer leerzame verhandeling van den heer G. J. Staal over de stroomingen onder de uit zoovele groepen bestaande bevolking van Suriname. Dit gebiedsdeel is tot nu toe vrijwel verschoond gebleven van de stroomingen op nationalistisch en politiek gebied, welke momenteel Ned. Oost-Indië zoozeer in beroering brengen; de leuze los van Nederland is er onbekend, hoogstens kan men, bij eenige groepen, spreken van economische stroomingen. — Mr. B. de Gaay Fortman vervolgt zijn beschouwingen over Curaçao en onderhoorice eilanden gedurende de periode 1816—1828. — De hr. F. H. Umbgrove schrijft over het verval van Suriname en doet een middel aan de hand om redding te brengen. — De hr. C. K. Kesler schrijft over Surinaamsche plantage-leeningen (een reproductie eener obligatie van zulk een leening, uit het jaar 1765, is aan de beschrijving toegevoegd). — Dr. H. D. Benjamins stelt de Corantijn-grenskwestie opnieuw aan de orde (van deze bijdrage bevatte de rubriek Suriname van het vorig K. W. reeds een overzicht).

De Indische Gids.

De hr. P. M. van Meeteren Brouwer te Pontianak geeft in de Dec.-afl. een geschiedkundig overzicht der Chinese districten in de Wester-afdeeling van Borneo. Het zeer uitvoerige opstel bevat een duidelijke uiteenzetting van de zoo ingewikkelde toestanden onder de Chinezen, die aanvankelijk als goudzoekers in West-Borneo gekomen, zich er blijvend vestigden en zgn. kongsi's vormden, bestuurd door machtige hoofden (Kapthai's). In den loop der tijden is het N.-I. gouvernement tegen deze Chinezen-kolonies meermalen gewapend hand opgetreden. — Mr. J. J. van Bolhuis schrijft in zijn rubriek „Indië en de Nederl. Volksvertegenwoordiging“ over de interpellaties van den communist L. de Visser in de Tweede Kamer, in verband met de in Indië voltrokken doodvonnis (welke interpellaties Mr. v. B. bestempelt als ongere clownerie). — Overigens bestaat de inhoud dezer afl. uit de vaste rubrieken: Revue van brochures — Koloniale literatuur — Wetenschap en industrie.

De Indische Post.

Onder het opschrift „Ziende blind“ in het Nr. van 29 Oct. eene beschouwing over het jongste Sarekat Islam congres te Pekalongan, waar in hartstochtelijke taal blijk is gegeven van de „politieke“ bedoeling van de daar vergaderde volksleiders, welke, samengevat, neerkomt op den eisch: „De directe en volstrekte onafhankelijkheid van het inheemsche volk, verjaging van de Nederlandsche overheersching“. Een en ander doet den schr. de vraag stellen welke overwegingen toch bij den Landvoogd voorzitten, dat hij, tegen de in alle toonaarden herhaalde waarschuwingen in, het vertrouwen in het leiding gevende deel der inheemsche bevolking ongeschokt blijft bewaren.

Verder bevat genoemd Nr. in de rubriek „Commentaren“ nog eenige over politiek handelende stukken en voorts o.m. een overzicht van een Duitsch boekje van 1668, waarin J. von der Behr zijn reizen en lotgevallen in Indië beschrijft, en eene bijdrage van Dr. E. H. Hermans over muskieten en malaria.

Oedaya.

De Dec.-afl. geeft een merkwaardige foto: Dr. Rabindranath Tagore op bezoek bij Prins Mangkoe Nagoro (en diens echtgenote) te Soerakarta. „Indië en Indonesië ontmoeten elkander“ staat er onder (wij zouden zeggen: Britsch-Indië en Ned.-Indië). — De hoofdredacteur Raden Mas Noto Soeroto verweert zich tegen een persoonlijke aanval van Dr. Abdul Rivai, die hem in de *Bintang Timoer* een Javanen- en Inlanderhater noemde. De hr. N. S. ontzenuwt de beschuldigingen van zijn landgenoot en merkt daarbij o.m. op: „Als ik werkelijk een Javanen- en Inlanderhater was, dan had ik mij in de allereerste plaats geschaamd Javaan te zijn en ik had mij subiet laten naturaliseeren, of voor het minst met Europeanen laten gelijk stellen... zooals Dr. Rivai voor zich dat wel gedaan heeft. Ik ben echter Inlander gebleven en zal dat ook blijven; en ik begeer geen enkel voorrecht boven andere Indonesiërs.“ — De hr. G. A. N. Scheltema de Heere besluit zijn artikelenreeks met Denkbelden aangaande een herziening der Neder-

WILLEGEN - Naaimachines

Zijn de beste, 5 jaar garantie, f 65.—.
Aanbevelend, G. VAN WILLEGEN & Zn.,
 Havenkade 4-6, Scheveningen, Telef. 50844.
 Gesloten Huis.

landsche spelling, voornamelijk beoogend het be-
 gang der Indonesiërs. — Nico Oosterbeek geeft eene
 illustreerde bijdrage „Hollandsche graphiek in
 Indonesië” met de bedoeling de aandacht te vesti-
 gen op eene tentoonstelling van Hollandsche gra-
 phische werken, welke op initiatief van den hr.
 A. J. Moojen wordt gehouden in Kunstkringen
 Weltevreden, Bandoeng e.a. plaatsen op Java.
 — Mr. D. J. W. J. Kluiver bespreekt de inter-
 nationale universitaire conferentie te Schiers
 (Zwitserland), waarop het vraagstuk „Oost en
 West” een plaats innam. — Ten slotte bevat deze
 afh. het vervolg van: Koepasan dari encyklopaedie
 Melajoe, oleh Adi Negro.

Vragen des Tijds.

De hr. S. Ritsema van Eck schrijft in de Dec.-afh.
 over „Tempo en richting in de koloniale politiek”.
 Hoofdschotel dezer beschouwing vormt de voor-
 gestelde wijziging der Indische staatsinrichting,
 waarvan niet gezegd kan worden dat de schr. tot
 de voorstanders behoort, evenmin als van de tegen-
 woordige staatsinrichting als zoodanig, welke z.i.
 thuis behoort in een volkplanting van eigen ras,
 doch in het geheel niet past in een politieke kolonie
 met verschillende vreemde volken, levende onder
 een uitheemsch oppergezag.

Als tegenstelling tot het meermalen geuite voor-
 nemen van intellectuele Indonesiërs om — indien
 de voorgestelde wijziging in de samenstelling van
 den Volksraad er niet door komt — meer en meer
 loevucht te nemen tot „non-coöperation” als strijd-
 middel, verdient de volgende uitspraak van den
 hr. R. v. E. stellig de aandacht. „Een wetgevende
 gezagsuitoefening door een inheemsche meerder-
 heid wordt door de Nederlanders niet verdragen
 en terecht, daar Indië, als geheel, een Nederlan-
 dsche schepping is. Geen Regeering kan zich in Indië
 handhaven, die dit niet zou begrijpen en een „non-
 coöperation”-beweging onder de leidende Neder-
 landers zou alle gezag aan den Volksraad ont-
 nemen.”

De Periskoop

We ontvingen weder eenige Nrs. van het aan-
 trekkelijke Surinaamsche weekblad De Periskoop,
 en deelen uit den inhoud het volgende mede. De
 pers in Suriname, (historisch overzicht), door
 Fred. Oudschans Dentz (No. van 29 Oct.). — Naar
 de West (vrij omgewerkt naar een verhaal van een
 bezoek op eenige plantages door J. Wolbers), door
 S. H. A. (Nrs. van 5 en 12 Nov.). — Batjauw
 (Bakeljauw). Gegevens, ontleend aan de Encycl.
 van Ned. West-Indië en aan de aantekeningen van
 de H.H. Fred. Oudschans Dentz en L. E. Nelson.
 (19 Nov.). Laatstgenoemd Nr. bevat voorts eenige
 mededeelingen van de Sur. commissie voor de a.s.
 Arnhemse tentoonstelling, welke elders in het
 Kol. Weekbl. een plaats vinden.

Geneeskundig Tijdschrift voor Ned.-Indië.

Uit den inhoud van deel 67 afl. 5. Roodvonk-
 immuniteit bij Javanen, reactie van Dick, door Dr.
 E. Smits. — Het zenuwlijden der blanken in de
 tropen, door H. L. Roelfsema. — Betreffende het
 voorkomen van Appendicitis op de Westkust van
 Sumatra, door F. E. van der Gugten. — Een aan-
 gename en economische wijze van narcose, door
 Dr. O. Burgemeestre. — Filarië-onderzoek te
 Bireuën, door Dr. A. Lichtenstein. — Een nieuwe
 Filarië-soort parasiteerende bij den mensch, door
 S. L. Brug. — Methode ter beoordeeling van Anchy-
 lostomiasis-infectie eener bevolking, door P. C.
 Melchior-Koopman en P. W. L. Penvis.

Boschbouwkundig Tijdschr. voor Ned.-Indië.

Het Oct.-Nr. bevat de volgende oorspronkelijke
 bijdragen: Vervoer en opslag (in het djatibedrijf op
 Java, in het bijzonder in de laatste 25 jaren), door
 Z. van Doorn (met platen). — Open brief aan den
 heer J. W. Meijer Kanneff (naar aanleiding van
 diens uitlatingen in den Volksraad over het parti-
 culiere houtbedrijf), door J. P. Menger. — Voorts
 een rubriek Literatuur — Personalía — Overge-
 nommen artikelen (hierin een zeer belangrijk aan de
 N. R. Ct. ontleend opstel over bescherming van in
 het wild levende dieren in Ned.-Indië).

De Indische Culturen.

Uit den inhoud van No. 21 (1 Nov. '27): Het nut
 der radio voor den tropischen landbouw, door
 Prof. Dr. J. C. Ph. Uphof. — Bij Brazilië's koffiejub-
 ileum (met ill.). — De rijst op Madagascar,
 door J. H. Leroy. — Welvaartspolitiek en Inland-
 sche landbouw op Java, door A. F. Velders. — In-
 dustriele benutting van Hevea-zaden. — De

VERKOOPHUIS
GROOT HERTOGINNELAAN 101
 SPECIAAL VOOR IND. FAMILIES INGERICHT
 Bestaat ruim 25 jaar 5047
 DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

pinang in de omstreken van Tjimahi, door R. Teu-
 scher. — De koelie-ordonnantie ter Sumatra's
 Oostkust. — Internationaal bodemkundig congres.

In de rubriek „Onze Boekentafel” vinden we een
 bespreking door den heer H. F. Tillema van een
 door de Bandoengsche Kininefabriek uitgegeven
 geschrift over Malaria, welke bespreking getiteld:
 Aratro et Quina (met ploeg en kina), uit het Kol.
 Weekblad is overgenomen, doch — zooals we van
 het tijdschrift gewoon zijn — zonder dit te ver-
 melden.

De Indische Mercur.

No. 49 (7 Dec. '27). Archief voor de cacao en
 andere kleine cultures in Ned.-Indië Deel I. Be-
 spreking door Prof. Dr. F. A. F. C. Went. — De
 houtsoorten van Suriname, door Dr. Ir. J. Ph.
 Pfeiffer. Deel II. Bespreking door Prof. Dr. A. te
 Wechel. — De suikerconferenties. IV. De confe-
 rentie van Berlijn. — Trust en kartelvorming in de
 suikerindustrie. — Kultuurberichten. — Kleine
 mededeelingen. — Financieele berichten en ver-
 slagen, zoodanig de overige vaste rubrieken. — De
 afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft
 een opgave van recente literatuur over oliën, vet-
 ten en wassen.

Onze Oostersche vraagstukken getoetst aan de
 ervaring in Britsch-Indië, door P. Staal, oud-Con-
 sul-Generaal te Calcutta. (Amsterdam, J. H. de
 Bussy).

De Indische regeling van de Arbeidsovereen-
 komst. Geschiedenis van het Kon. Besluit van 12
 Juni 1926, No. 33 (Indisch Staatsbl. No. 335). Ver-
 zamelings van de ontwerpen, gewisselde stukken,
 gevoerde beraadslagingen, enz., bijeengebracht en
 gerangschikt door Mr. A. G. Vreede, Hoofd van
 het Kantoor van Arbeid. (Uitgave van de Vereeni-
 ging voor Studie van Koloniaal-Maatschappelijke
 Vraagstukken te Weltevreden).

Verlag van den Dienst van het Boschwezen in
 Nederlandsch-Indië over het jaar 1926. Met platen
 en kaarten. Uitgegeven door het Departement van
 Landbouw, Nijverheid en Handel. (Weltevreden,
 Landsdrukkerij).

De aanleiding tot den oorlog tegen Soerapati.
 Historische schets van A. Werumeus Buning. —
 Oud-Molukse schuttersdienst, door C. Vis-Janssen
 van Raay. (De Ind. Verlofganger, 9 Dec. '27).

Supplement No. 1, afgesloten op 1 Nov. 1927, op
 de 6e uitgave van Indië's jonge kracht, eenige der
 nieuwste gegevens omtrent de koloniale huishou-
 ding van Ned.-Indië, Suriname en Curaçao. Econo-
 misch-statistisch jaarboekje. Samengelezen door
 C. Lekkerkerker. (Uitgave van het Kol. Instituut
 te Amsterdam).

Ontwerp tot wijziging van de Staatsinrichting
 van Ned.-Indië, door Mr. Dr. W. M. G. Schumanu.
 (Indisch Genootschap. Verg. van 11 Nov. '27).

Suriname.

Verschenen is het Voorloopig Verslag der Twee-
 de Kamer nopens de Surinaamsche begroting voor
 1928. Het is een belangrijk staatsstuk en hier en
 daar worden de puntjes op de i gezet.

Algemeen verklaarde men zeer te zijn teleurge-
 steld door het uitblijven van de overlegging van het
 algemeen plan voor het in de toekomst ten aanzien
 van Suriname te voeren beleid, door den minister
 bij de behandeling van de begroting van dit ge-
 biedsdeel voor het loopende dienstjaar in uitzicht
 te geld.

Als gevolg van het ontbreken van zoodanig plan
 wordt evenals ten vorigen jare, de medewerking
 van de Volksvertegenwoordiging gevraagd bij het
 handhaven van de ten vorigen jare ge... ten voor-
 zingen, zonder dat de Regeering haar in staat
 stelt het geheel van maatregelen te beoordeelen,
 welke zij voornemens is te treffen en waarvan deze
 eningen de uitmaken. Alleen toch indien
 de te beslissingen gebaseerd zijn op zulk
 een algemeen plan, bestaat de kans, dat maatrege-
 lingen worden genomen, die niet als lapmiddelen zijn
 te beschouwen, doch die een zeker perspectief bie-
 den en als zoodanig ook als grondslag voor beschou-
 wingen van financieelen aard kunnen strekken.
 Daarnaast verzocht men aanstonds een volledig
 overzicht te mogen ontvangen van alle maatrege-
 len, welke sinds de indiening van de vorige begroo-

GARAGE JANSEN

Rijksstraatweg nabij Viaduct
WASSENAAR
 TEL. KIEVIET 562 (Haag)
BENZINE LAADSTATION
REPARATIEWERKPLAATSEN
VERHUUR LUXE AUTO'S
 MODERNE TAKELAUTO

Komt U luisteren in Radio-Gehoorzaal ?

alvorens gij een Radio-Installatie koopt

Electro-Radiobur. G. W. HIJSTEK

ZWARTEWEG 16, n.b. Geb. v. K. & W. Tel. 11435
 Iederen Avond 8 uur Demonstratie met: RADIO-
 TOESTEL ZONDER DAK, RAAM OF BINNENHUIS-
 ANTENNE met R.T. VERSTERKER voor RADIO
 PER GEMEENTE-TELEFOON, belden met

„HARDGLAS” luidspreker

Deze combinatie verplaatst U in de zaal der Uitvoering

HERMAN C. JEDELO

Juwelier

Noordeinde 100 Tel. 10343

's-GRAVENHAGE

WANNEER U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wendt U dan tot
 ons. Wij zijn daarvoor speciaal
 ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen - Desgewenscht
 verzorgen wij mede voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed
 voor Uw GROOTE OPLAGEN,
 onze prima snelpersen voor die
 tijdschriften waarbij het voor-
 al op KUNSTDRUK aankomt

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

LIJST VAN ADRESSEN

ten behoeve van Repatrieerenden
Voor nadere bijzonderheden, leze men de betreffende
advertenties.

(Vervolg).

PENSIONS

Pension Evesto, Nassaulaan 2B, Den Haag.
Pension Insulinde, Bankplein 2, Den Haag.
Pension Strickwerda, J. v. Oldenbarnevelaan 76,
Den Haag.

PIANOHANDELAREN

G. Elshove, L. v. Meerdervoort 427, Den Haag.
L. Jacobi, Regentesselaan 123, Den Haag.

POELIERS

P. van Beek, Spui 181a, Den Haag.

PORSELEIN EN AARDEWERK

C. Hoying, Spuistraat 20, Den Haag.

POSTZEGELHANDELAREN

J. K. Rietdijk, L. Poten 15a, 's-Gravenhage.
G. Rootlieb, Heerengracht 8, 's-Gravenhage.

RADIOBUREAUX

G. W. Hijstek, Zwarteweg 16, Den Haag.

RESTAURANTS

Rest. Duinoord, Sweelinckplein, Den Haag.
Rest. Promenade, Oude Schev. weg 21, Den Haag.
Rest. de Twee Steden, Buitenhof, Den Haag.

RUSTHUIZEN

Herstellingsoord Huize „Dorrepaal”, Voorburg.
Huize Rustoord, Esschenlaan 86, Rotterdam.

RIJWIELHANDELAREN

M. A. Kuyper, Zoutmanstraat 10a, Den Haag.

SCHOENMAKERS

F. v. d. Broek, v. Aerssenstraat 61a, Den Haag.
A. J. Linneweever, Westeinde 32a, Den Haag.

SIGARENHANDEL

F. H. C. Vlietstra, Fahrenheitstraat 224, Den Haag.

STAALWAREN

J. A. Schlette, Willem de Zwijgerlaan 50, bij Fred.
Hendriklaan, Den Haag, Telefoon 50888.

STOOMERIJ EN OPPERSERIJ

Snel Opperserij A.S.O., Azaleastr. 126, Den Haag.

STOOMVAARTLIJNEN

Kon. Paketvaart Mij., Amsterdam.
Rotterdamsche Lloyd, Rotterdam.

STUCADOORSWERKEN

L. Ph. Bisschops, Sassenheim.

TANDARTSEN

Jac. Schijff, Stadhoudersplein 102, Den Haag.

TEHUIZEN VOOR KINDEREN

Kl. Opvoedingstehuizen, Pr. Mauritsplein 23, Den
Haag.
Tokuni, Amersfoort.
Zandbergen, Amersfoort.

TEHUIZEN INDISCHE BEDIENDEN

Persinggahan, v. Boetselaerlaan 2, Den Haag.

TOKO'S

Toko Bogor, Suezkade 12-12A, Den Haag.

TRICOT-GOEDEREN

Iseriel & Co., Veenestraat 16, Den Haag.

TUINBOUW-ARTIKELN

G. Keur & Co., Den Haag, Egelantierstraat 26.

UITZENDING VAN DINERS

Maison Blom, 2e Schuytstraat 77, Den Haag.

VEILINGZALEN EN VERKOOPHUIZEN

Kunzsaal Erica, Oude Schev. weg 25, Den Haag.
Verkooplokaal Pot, Gr. Hertoginnelaan 103, Den
Haag.

VERMAKELIJKHEDEN

City Theater, Veenestraat, Den Haag.

VERVERIJEN

Lederverffabriek „De Admiraal”, Amsterdam.

VERZEKERINGEN

's-Grav. Rijwielverz. Mij., Conradkade 56, Den Haag.
Onderl. Levensverz. Eigen Hulp, Kortenaerkade 3,
Den Haag.

VLEESCHOUWERIJEN

H. J. M. van Duyne, Keizerstraat 165, Scheveningen.
P. van 't Riet & Zn., Obrechtstraat 177, Den Haag.

VLEESCHWAREN EN DELICATESSEN

Maison Vatel, Zoutmanstraat 58, Den Haag.

WASCH- EN STRIJKINRICHTINGEN

Gebr. Smeele, Haagweg 499, Loosduinen.

WIJNHANDELAREN

G. C. Vroegh, Weimarstraat 202, Den Haag.

A. W. M. POLDERS - Franklinstr. 78

Telef. 30185 - DEN HAAG - Hoek Weimarstraat

MAGAZIJN VAN KOLONIALE WAREN

COMESTIBLES EN DELICATESSEN 5561

Dagel. vragen en bezorgen aan huls m. 5 pCt. korting

ling, mede in verband met de door den onderne-
r sraad itgesproken wenschen, in het belang
van den economischen toestand van het gewest,
o.m. op het gebied van de arbeidswetgeving, zijn ge-
troffen en de gevolgen, welke deze maatregelen
hebben gehad.

Is de egeering — vroeg men — dank zij de
bedoelde itregelen, er in geslaagd in noe-
menswaardige mate kapitaal naar Suriname te
trekken? Zoo ja, tot welke bedragen is zulks ge-
schied en in hoeverre is dit kapitaal uit Nederland,
n. l. sch Indië en uit andere landen af-
komstig? Is het bericht juist, dat bij kapitaalcrach-
tige groepen in de Vereenigde Staten en in Duitsch-
land groote belangstelling voor Suriname bestaat?

Belangrijke opmerkingen werden voorts gemaakt
met betrekking tot den termijn van twee jaren
waaraan de ten vorigen jare genomen voorzienin-
gen waren gebonden.

Door sommige leden werd de wensch te kennen
gegeven, dat de faciliteiten, welke aan de groote
cultuurondernemingen worden verleend, in den
vervolge ook aan de kleinere niet zullen worden
onthouden.

Verscheidene leden vestigden de aandacht op
verschillende artikelen, in den loop van dit jaar
in de dagbladen, in het Koloniaal Weekblad, in de
West-Indische Gids, in de Vragen des Tijds en in
andere tijdschriften verschenen, waarin bevoor-
dering van de emigratie van Nederlanders naar Suri-
name wordt bepleit. Naar het oordeel van verschil-
lende deskundigen, van wie met name de heeren
Tj. Pyttersen en Dr. Th. Lens mogen worden ge-
noemd, zou een dergelijke emigratie, mits behoor-
lik voorbereid en door de Regeering gesteund, een
goede kans van slagen hebben. Gaarne zouden de
hier aan het woord zijnde leden vernemen, of de
Minister in beginsel bereid is in dit opzicht zijn
steun te verlenen, of althans dit vraagstuk ernstig
in studie wil doen nemen.

Opnieuw meenden sommige leden der Regeering
in overweging te moeten geven zelf het initiatief
te nemen tot het stichten van cultuurondernemingen
in Suriname op de wijze, waarop zulks in Ne-
derlandsch-Indië meermalen is geschied. In het
bijzonder dachten deze leden daarbij voor Surina-
me aan de oprichting van suikerondernemingen.

Andere leden bleven hun bezwaren tegen een
zoodanig initiatief handhaven.

Sommige leden wezen er wederom op, dat nog
steeds niet in vervulling zijn gekomen de deside-
rata, in 1922 door den heer Tj. Pyttersen in diens
bekende rapport tot uiting gebracht. Zij dringen
er op aan, dat de Minister nog eens ernstig zal doen
nagaan, of niet verschillende dier desiderata voor
spoedige verwezenlijking vatbaar zijn.

Verscheidene leden wezen er op, dat de Koloniale
Staten zich bij herhaling beklagen over het feit, dat
hun beslissingen voortdurend door het opperbe-
stuur worden teniet gedaan. Deze leden meenden,
dat deze klacht niet geheel ongerechtvaardigd is.
Meer dan eens toch wordt, wanneer een door den
gouverneur voorgestelde verordening bij de behan-
deling in de Koloniale Staten wijziging ondergaat,
welke niet met het inzicht van den gouverneur
overeenkomen, de betrokken materie conform dat
inzicht van den gouverneur bij Koninklijk besluit
geregeld. Op deze wijze dreigt de autonomie van
Suriname wel zeer in het gedrang te komen. De
leden, hier aan het woord, spraken het vertrouwen
uit, dat de regeering zich in den vervolge in dit
opzicht eenigszins zal willen beperken.

Grensquaestie. Trots alle teleurstellingen, in vo-
rige jaren ondervonden, geeft de Tweede Kamer
den moed niet op. Onder dit hoofd zegt het Voorl.
Verslag:

„Gevraagd werd, of de resultaten van de jongste
onderzoekingen in zake den bovenloop van de Co-
rantijn-rivier de Regeering niet aanleiding geven
tot het doen van stappen, ten einde tot een nadere
grensregeling tusschen Suriname en Britsch-Gu-
yana te geraken?”

Wij horen, dat de Minister bij zijn antwoord niet
weer in de leer zal gaan bij zijn ambtsvoorganger,
Minister de Graaff, dat hij zijn pleidooi van verle-
den jaar voor Engeland niet zal herhalen en dat
hij, vóór hij zijn antwoord opstelt, kennis zal ne-
men van het artikel in het Decemernummer van
De West-Indische Gids over de Corantijn-kwestie.

Onder de correctie:
Onze aandacht wordt er op gevestigd dat, op een
vraag van de Tweede Kamer, de Minister van Bui-
tenlandsche Zaken op 14 November heeft medege-

NIET-OXYDEERENDE TAFEL- EN ZAKMESSEN
VERZILVERDE LEPELS EN VORKEN
J. A. SCHLETTE - DEN HAAG
WILLEM DE ZWIJGERLAAN 50
TELEFOON 50888 :: POSTGIRO 43903
SLIJPERIJ - REPARATIE-INRICHTING
EMBALLAGE VOOR VERZENDING VRIJ

deeld, dat hij sedert einigen tijd met zijn ambtge-
noot van Koloniën in overleg is getreden over de
vraag of het aanbeveling verdient stappen te doen
om tot eene nadere grensregeling tusschen Suriname
en Britsch Guyana te geraken.

Dit is een zeer verblijdend bericht. Wij vertrou-
wen dat de aangelegenheid nu met meer ernst dan
tot dusverre door de beide departementen bestu-
deerd zal worden.

Over het onderwijs, met name de gelijkstelling,
is heel wat gesproken in de afdelingen en bij de
openbare behandeling van de begroting verwacht-
ten wij nog heel wat.

De laatste alinea onder het hoofd „Onderwijs”
laten wij hier volgen:

„Ten slotte wezen sommige leden er op, dat tel-
kens weer uit kringen, welke naar het schijnt in
relatie staan met den Ondernemersraad, aange-
drongen wordt op grondige verandering van het
onderwijsstelsel, in de richting van landbouwonder-
wijs. Deze leden spraken de vrees uit, dat een ge-
volg geven aan dezen drang, welke niet in overeen-
stemming is met de uitlaten, op ervaringen ge-
grond, uit den kring van het zendingsonderwijs, zou
blijken niet ten voordeele van het onderwijs te zijn.”

Wij voegen er bij: niet alleen uit den kring van
het zendingsonderwijs.

Op 6 December heeft de heer J. F. Einaar, Suri-
namer van geboorte, voor leden en genoodigden van
het Nederlandsch Indonesisch Verbond een lezing
gehouden over de vroegste bewoners van Suriname,
de Indianen. Dat Suriname nu nog bewoond wordt
door dit oorspronkelijk ras is zelfs in Nederland
weinig of niet bekend. Daarom heeft spr. gemeend
een en ander van deze Indianen te moeten vertel-
len. Er zijn nog slechts een kleine drieduizend van
deze menschen in leven; er wordt echter weinig
of niets voor hen gedaan. Op de overige bevolking
van Suriname rust de plicht deze laatste Indianen
afstammelingen nog zooveel mogelijk te helpen.

Spr. vertelde verschillende bijzonderheden over
de gewoonten en gebruiken, levenswijze en gods-
dienst van dit uitstervende Indianenras.

Ir. Hein van Essen, die den spreker had ingeleid,
dankte hem namens de aanwezigen voor zijn voor-
dracht.

„De West” van 15 Nov. schrijft:

Over enkele dagen verlaat Professor Flu weder
de kolonie. Na een afwezigheid van zeventien jaren
vertoefde hij, met zijn echtgenoot, weder een zes-
tal weken in zijn geboorteland en heeft met dien
tijd letterlijk gewoekerd om zich op de hoogte te
stellen van de toestanden.....

Zoals men weet, is zijn reis naar Suriname on-
dernomen in opdracht van de „Vereeniging Insti-
tuut voor Tropische Geneeskunde Rotterdam-Lei-
den” tot het doen van onderzoekingen en het ver-
zamelen van materiaal. Gedurende zijn verblijf in
de kolonie heeft prof. Flu veel laboratoriumarbeid
verricht in het militair hospitaal, doch ook veel
huisbezoek gedaan bij zieken. Verscheidene land-
bouwondernemingen werden bezocht, het district
Para, de Boven Saramacca via Dam, enz.

Voorts werden door hem in het militair hospi-
taal, voor den kring van geneesheeren, twee voor-
drachten gehouden, over de bacteriophaga en het
filtrerbaar virus en voor de studenten over Dysen-
terie en species-assaineering bij de bestrijding van
malaria.

Ter gelegenheid van zijn vertrek is ten Gouver-
nementshuize aan Prof. Flu een afscheidsmaaltijd
aangeboden.

Curaçao.

Onderwijsexamens.

De Curaçaosche Courant van 4 Nov. 11. bevat een
reeks opmerkingen van de examencommissie 1927
uit het proces-verbaal harer werkzaamheden over
de voor den 4den en 3den rang en voor de Engel-
sche akte afgelegde examens. Het is niet veel fraais
wat wij te hooren krijgen. Het examen voor de 3e
klasse, zegt de commissie, moet voldoen aan gelijk-
waardig eischen, als gesteld zijn bij het onderwij-
zers-examen, in Nederland afgenomen volgens de
wet van 1878. Voor de 4de klasse zijn de eischen
blijkbaar heel wat lager. Het is vooral de Neder-
landsche taal, die den candidaten parten speelt.

Van het 4de klasse-examen wordt gezegd, dat het
lezen algemeen zeer matig was. Bij verschillende

HET BESTE ADRES

voor al Uw

PARFUMERIEEN EN TOILETARTIKELLEN,

is bij:

A. C. KRULLER-PEL

ALLEEN GEVESTIGD

FREDERIK HENDRIKLAAN 258

TELEFOON 54505 :: DEN HAAG

Alles wordt zonder prijsverhoging thuisbezorgd

Aanbevolen Adres voor de
Vereeniging „Oost en West”

VERZENDING NAAR O. EN W.-INDIE, ONDER GARANTIE

SOMER'S MANUFACTURENHANDEL

Scheveningen - Keizerstraat 116 - Tel. 54182

Frederik-Hendriklaan - hoek W.-de-Zwijgerlaan

GROOTE SORTERING HALFWOLLEN
JAEGER ONDERGOEDEREN

ZUIVER WOL JAEGER
Fa. JANSEN & TILANUS, VRIEZENVEEN

KATOENEN EN HALFLINNEN
HANDDOEKEN - THEEDOEKEN
TAFELLAKENS

INDISCHE LAKENS
SLOOPEN - ROLSLOOPEN

Prima kwaliteiten - Zeer lage prijzen

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hooftzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunstdrukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de atwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz. g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Brandstoffenhandel

W. DIJK - 's-GRAVENHAGE

NIEUWE HAVEN TELEFOON

No. 366

No. 15940*

Bestelkantoor: Thomsonlaan 9 - Teleph. 35234

Prima Eng.-, Belg.- en
Holl. Anthraciet

Giet- en Brechcokes
voor centr. verwarming

VRAAGT PRIJSOPGAVE

DROGISTERIJ „DE LAAN”

LAAN V. MEERDEKVOOR 527

NABIJ DE VALKENBOSCHWADE

DEN HAAG - TEL. 32423

Alle binnen- en buitenlandsche Specialité's, Specerijen, Drogerijen, Chemicaliën, Toilet-, Verplegings- en Huishoudelijke Artikelen, enz. enz. 5% CASSABON. Vakkundig adres. Thuisbezorging zonder prijsverh.

den gouverneur te Singapore, die ook het oppertoezicht uitoefent over dit deel van het Britsche wereldrijk. De dagelijksche leiding berust bij den Radja, thans Sir Charles Vymmer Brooke, en zijn staf. Eens in de drie jaar komt de „kamer van afgevaardigden”, de Negri Council, bijeen en in deze zitting wordt door den Radja een overzicht van 's lands algemeenen toestand gegeven, en worden eventuele plannen voor de toekomst aangekondigd, zoo meldt Malay Tribune.

Een dezer dagen is de raad weer bijeengekomen, en uit het daar meegedeelde blijkt dat Sarawak zich een betere plaats onder de Engelsche zusters wil gaan veroveren. De handel ontplooit zich snel, men oordeelt slechts naar onderstaande cijfers:

	1918	1926
Export	11.000.000 doll.	53.000.000 doll.
Import	10.000.000 doll.	24.000.000 doll.
Totaal	21.000.000 doll.	77.000.000 doll.

Een toename van meer dan 250 pCt. liefst!

Thans zijn een groot aantal belangrijke maatregelen aangekondigd. Zoo zullen naast de waterwegen, tot dusver de eenige waarlangs het land kan worden geëxploiteerd, kunstwegen worden aangelegd, waardoor wellicht binnen weinige jaren groote gebieden open zullen komen voor culture, voor het kapitaal. Een speciaal departement zal den boschbouw in studie nemen. Met behulp van de Rockefeller Foundation wordt thans reeds het gezondheidsprobleem onderzocht. Opvoeding, rechtspraak en publieke administratie zullen op peil worden gebracht. Het vermoeden is zeer groot, dat de komende decennia Sarawak, nu slechts bekend door zijn voorspoedige olieproductie (the Miri-fields), in steeds toenemende mate van zich zal doen spreken.

Wij teekenen bij dit bericht aan, dat het bestuur van Sarawak autocratisch is. De Radja wordt bijgestaan door een adviseerende „Supreme Council”, die eenmaal 's maands vergadert.

Engeland en het communisme in Ned.-Indië.

In het Lagerhuis vroeg Sir Walter de Frece aan den onder-minister van koloniën, welke maatregelen men getroffen heeft om een einde te maken aan de communistische agitatie op Britsch grondgebied in de nabijheid van Nederlandsch Oost-Indië, en of hij wel weet, dat de communistische propaganda in Nederlandsch-Indië aangevuurd wordt door agitators, die Britsch grondgebied als basis gebruiken en of hij verdere maatregelen zou treffen, om een einde aan deze agitatie te maken.

De onderminister antwoordde, dat de Maleische overheden de gevaren van de internationale communistische bedrijvigheid ten volle inzien en hij heeft er onlangs in toegestemd, dat er maatregelen zullen genomen worden om de plaatselijke wet in overeenstemming te brengen met de Engelsche, waardoor men, naar hij meende, beter gewapend zou zijn tegen de tegenwoordige moeilijkheden.

Verdere beperking van de immigratie in de V. St. v. N. Amerika.

Volgens een bericht uit New-York is bij het Huis van afgevaardigden een wetsvoorstel ingediend, om de immigratie gedurende vijf jaren telkens nog met 5% te verminderen. Wordt dit ontwerp tot wet verheven, dan zou dit, te beginnen met 1 Juli 1928, dus in vijf jaren, een inkrimping met circa 25% beteekenen.

Berichten der Afdeelingen.

Afdeeling Apeldoorn.

PLANNEN VOOR EEN „EURASIA”-AVOND.

Donderdagavond 8 dezer hield het bestuur een vergadering ten kantore van Mej. Mr. H. P. Dijk. Bij het begin der vergadering kon de secretaris de verblijdende mededeeling doen, dat het ledental in de laatste jaren voortdurend stijgende is. In 1922 stond de afdeeling op 43 leden en 8 begunstigers, wat langzamerhand toegenomen is tot 77 leden en 83 begunstigers. Bovendien beginnen ook de leden leden te winnen. Laten we de hoop uitspreken, dat het nu ook wat sneller zal gaan met de toeneming. Komt leden! Zorgt dat we 1928 kunnen ingaan met 100 leden!

Het tweede punt was het organiseren van een meer feestelijken avond, te geven door de Vereeniging „Eurasia”.

Het is altijd een heele waag geweest met zoo iets te trachten te wringen tusschen de talrijke voorstellingen op allerlei gebied, die door de vele ver-

Vraagt onze heerlijke Bessensap

eigen fabrikaat

Bij levering buiten Den Haag, 24 flesschen franco huis

Drogisterij Firma DE BOER

G. KEHLENBRINK Gzn.

Paulus Buysstraat 9 Telef. 51893

SCHEVENINGEN

eenigen hier gehouden worden. Maar waarom zou den wij niet een volle zaal kunnen krijgen? Het bestuur toch meende, gezien de gunstige berichten uit andere afdeelingen, gezien de prettige herinneringen aan de voorstelling, in 1923 in de Sociëteit gehouden, gezien de programma's en verslagen, het te probeeren en trachten eind Januari, begin Februari, de Vereeniging „Eurasia” hier in Tivoli te doen optreden met een Cabaretprogramma, waarop zullen worden opgevoerd een eenacter van Mevr. Marie van Zeggelen, voordrachten, afgewisseld met krontjong- en hawaian-muziek, waarbij Mr. K. Verboeket als „conferencier” zal optreden; met mogelijk achternach gelegenheid tot „gezellig samenzijn”, zooals dus in Breda en Nijmegen.

Maar, we moeten uitkomen en daarom zullen we een voorverkoop van kaarten organiseren en daar we het begin van het jaar nog een goede kans hebben om leden te winnen, dachten we goed te doen met het verschil in toegangsprijzen voor leden en niet-leden niet groot te moeten maken.

Voor leden-begunstigers en huisgenooten zal entreeprijs f 1.25, voor anderen f 1.50 bedragen; daar bij zijn pl. belasting en auteursrechten inbegrepen. De voorverkoop niet bevredigend dan kan de voorstelling niet doorgaan. Maar waar overal het succes groot was, mogen wij zeker wel rekenen op de krachtige medewerking van warm belangstellende leden in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijke aantal kaarten (minstens 500) te verkoopen. Voor hopen wij later een afwisselend programma te publiceren.

Deze avond is bedoeld als propaganda-avond. Ten slotte werd nog besloten, dat de verschillende bestuursleden persoonlijk de nog niet ingeleverde zendinglijsten voor de inzending naar de Arnhemse tentoonstelling zullen opvragen. Intusschen, wacht ons ons bezoek, doch zend ze s.v.p. ten spoedigste.

Voor het Bestuur,

De Secr., J. C. BAUDOIN.

Afdeeling 's-Gravenhage.

RUBBER- EN OLIEPALM-FILM.

Het Bestuur van de Afdeeling 's-Gravenhage der Vereeniging „Oost en West” geeft hiermede kennis, dat op Vrijdag 16 December a.s. in het Trianon-Theater, Prinsstraat 40 alhier, de door den heer Willy Muller opgenomen: Rubber- en Oliepalm-film van de „Internationale Vereeniging voor de Rubber- en andere Cultures”, zal worden vertoond. Met het oog op de te verwachten groote opkomst heeft het Bestuur besloten deze filmvoorstelling op genoemden dag tweemaal te doen plaats hebben, n.l. een middagvoorstelling ten 2.30 uur en een avondvoorstelling ten 8 uur. De middagvoorstelling is geheel gelijk aan de avondvoorstelling.

Uitnodigingskaarten zijn den leden toegezonden.

De Secretaris,

J. C. BAUDOIN.

CONTRIBUTIE 1928.

Kennisgeving, dat het gironummer van den Secretaris-Penningmeester van de Vereeniging „Oost en West”, Afdeeling 's-Gravenhage, is No. 135120.

Den leden wordt bevelid verzocht de contributie over 1928 vóór 15 Januari a.s. te willen voldoen door storting of overschrijving op girorekening 135120.

Nà 15 Januari zal over de contributie worden beschikt met bijvoeging van 15 cent voor inningskosten.

De Secretaris-Penningmeester,

J. C. BAUDOIN.

Afdeeling Nijmegen.

NJAI SONNA.

Zaterdag 17 December 1927, 's avonds acht uur, de groote zaal van het Concertgebouw de Vereeniging alhier, een opvoering van „Njai Sonna”, een Indisch toneelspel in drie bedrijven, door Jan Fabricius, toegankelijk voor de Leden en Begunstigers van O. W. en die van de „Vereeniging” (in beide gevallen geïnviteerden), voor tachtig cents per persoon, plus belasting en auteursrecht.

Na afloop der voorstelling, gelegenheid tot gezellig samenzijn (zie verder de advertenties dienaangaande).

HET BESTUUR.

Mededeelingen.

Van de Redactie.

Het Persbureau van het Hoofdbestuur der Post- en Telegrafie vestigt de aandacht op het navolgende:

KERST- EN NIEUWJAARSTELEGRAMMEN.

Van 20 December t/m 3 Januari a.s. wordt de gelegenheid geopend om tegen verlaagd tarief Kerst- en Nieuwjaarstelegrammen te wisselen met Nederlandsch-Indië en met Noord-Amerika. Daarbij kan een kennelijk worden gedaan uit 15 verschillende standaardteksten.

Eindelijk onvermengd genoeg:

EEN CHRYSLER, REEDS VANAF F 2900.-

N.V. JAMES NEFKENS AUTOHANDEL

LAAN VAN MEERDERVOORT 96c :: TELEF. 35970

ALLEEN-VERTEGENWOORDIGING VOOR DEN HAAG EN OMSTREKEN

evattende een Kerst-, Nieuwjaars- of gecombineerde Kerst- en Nieuwjaarswensch.

Voor *Ned-Indië* zijn de teksten in het Nederlandsch, voor *Noord-Amerika* in het Nederlandsch of in het Engelsch.

De prijs van deze telegrammen wordt niet per woord gerekend, doch is vastgesteld op een vast bedrag, n.l.: voor *Nederlandsch-Indië*: f 3.25. Overbrenging vindt plaats uitsluitend per radio plaats.

Voor *Noord-Amerika*, bij verzending via *Holland-radio*: f 2.50. Overbrenging geschiedt dan via New York per radio, voorts naar Boston en Washington D. C. per telegraaf en naar de overige bestemmingen per post, zoo mogelijk luchtpost;

via *Commercial of Western Union*: f 2.50 voor de in Oosten gelegen plaatsen en f 3.15 voor de verdere bestemmingen; de overbrenging geschiedt geheel per telegraaf.

De Kerst- en Nieuwjaarstelegrammen zullen worden leverd op luxe formulieren, zoodanig dat zij zoo veel mogelijk op 25 December, resp. 1 Januari in handen van den geadresseerde zijn.

Van het Informatie-Bureau:

BESTEMD VOOR UITZENDING NAAR NED-INDIË.

A. F. Wehlburg, Ingenieur 3e kl. bij den Waterstaat en 's Lands B.O.W.; Willemslaan 32, Bussum.

E. K. van Wijnen, Landmeter 3e kl. bij het Kadaster; Van Ostadestraat 494 (II), Amsterdam (Z.).

F. N. Lejeune, Onderwijzer 2e kl. b/h. O. L. O.; Frankenstraat 114, Maastricht.

BESTEMD VOOR UITZENDING NAAR CURAÇAO:

Zilver Schoon, Loods in Curaçao; Binnenloods te Rotterdam, Raauwenhoffplein 5a.

INDISCHE AMBTENAREN MET VERLOF.

R. H. Ruttendjie, wnd. Hoofdbeheerder bij den Pandhuisdienst; Barmen (Duitschland).

Mr. H. W. Pruisen, Landrechter te Batavia, Nieuwe Uitleg 19, 's-Gravenhage.

E. D. Wermuth, Natuurwetenschappelijke techn. ambtenaar b/d. dienst der Volksgezondheid, Papegaaillaan 10, 's-Gravenhage.

C. Doelman, Vakonderwijzer a/d. ambachtsschool voor Inlanders te Semarang, Hoefkade 330, 's-Gravenhage.

C. Meere, Hoofdpolitieopziener i/d. residentie Pasoeroean, Loudonstraat 3, 's-Gravenhage.

G. A. Nassuth, Hoofdpolitieopziener i/d. residentie Batavia, Anni Simoneif, Osnabrück (Hannover).

Mej. H. A. E. K. de Kiewit, Commies b/h. Hoofdbureau van Politie te Semarang, p/a. familie Kooiman, Veendam (Gr.).

C. van der Swan, Hoofdcommissaris van Politie te Semarang, Hotel Condamin, Monaco.

P. C. Storm, Hoofdpolitieopziener b/d. Alg. Politie, Mijtenstraat 143, 's-Gravenhage.

H. J. W. Gerritsen, Techn. ambtenaar 2e kl. b/d. P.T.T., Fahrenheitstraat 545, 's-Gravenhage.

W. K. van Amstel, Technisch commies b/d. S.S. en Tr., Copernicusstraat 27, 's-Gravenhage.

MET PENSIOEN.

J. Kaas, tijd. wnd. Kantoorhoofd bij den P.T.T.-dienst; Weteringschans 54, Amsterdam.

Mej. C. J. L. de Vos, Onderwijzeres 3e kl. b/h. O.E.L.O.; Rue Thoers 29, Hotel Choiseul, Nice.

Mej. P. M. Berkeljon, Directrice Normalschool voor Inl. hulponderwijzeressen te Fort de Kock; p/a. F. P. M. P. Berkeljon, Galvanistraat 60, 's-Gravenhage.

F. J. Jansen, Leeraar aan de Kon. Wilhelminaschool te Batavia; Rue Paradis 115, Marseille.

Mutatiestaat van 7 tot 14 December.

Nieuwe Leden:

Geïntroduceerd door:

ter Poorten, Procuratiehouder K.P.M., Amsterdam, Harmoniehof 69. f 5.—

C. Versteegh, Haarlem, Leegwaterstraat 4. f 5.—

H. Adelink, Haarlem, Oranjelaan 13. f 5.—

Mevrouw F. van Hoogenhuijze—De Wetstein Pfister, „Heidenstein”, Driebergen. f 5.—

Mevrouw J. van der Meulen, Apeldoorn, van Hassellaan 46. f 5.—

Mevrouw F. Kamerman—Vos, Nijmegen, Fransche Straat 43. f 5.—

H. Meijer, Groningen, Tusschen de beide Markten 3. f 5.—

de Schepper, Groningen, Verlengde Heereweg 85. f 5.—

G. Heres Diddens, Groningen, Mr. Modderman 2. f 5.—

Mevrouw A. Oosting, Den Haag, Bankastraat 2c. f 5.—

A. Donker Duijvis, Den Haag, Laan van Poot 114. f 5.—

J. de Puy, Den Haag, Heliotroopstraat 17. f 5.—

Mevrouw J. L. Lemei—Solleveld, Den Haag, Kerkstraat 1. f 5.—

Dr. H. O. Benling, District-Genesheer van Surinam, te „La Prévoyence” (Suriname). f 5.—

H. J. Looman, Afdeelingsecretaris tevens Correspondent van „Oost en West” te Amboina. f 5.—

Militaire Sociëteit te Djambi. f 5.—

Geïntroduceerd door den Secretaris Afdeeling Den Haag:

C. J. Hasselman, Lid Raad v. Staten, Den Haag, Groenhovenstraat 11. f 5.—

A. A. Monod de Froideville, Scheveningen, Nieuwe Duinweg 13. f 5.—

J. de Kanter, Voorzitter Alg. Ned. Verbond, Den Haag, Statenplein 2. f 5.—

J. Mahlman, Hoofdinspecteur voor 's-Gravenhage van de Nillmij, Plaats 31A. f 5.—

Jhr. W. von Rheineck Leyssius, Den Haag, Delistraat 63. f 5.—

Nieuwe Begunstigers:

Mevrouw de Weduwe de Vries Reilingh te Nijmegen, Jozef Israëlsstraat 32

de 2de Secretaresse van de Afdeeling Nijmegen.

Af schrijven:

G. Oosting, Gep. Hoofdingenieur B.O.W., Den Haag, Bankastraat 2c (overleden).

Adresveranderingen:

Mr. Dr. W. Dyckmeester, Amsterdam, van: Heerengracht 471 naar: Jan van Goijenkade 23.

O. H. Clöckler, Amsterdam, van: Chasséstr. 113 naar: De 7 Provinciënstraat 153.

G. Wiebenga, van: Soerabaja naar: Amsterdam, Keizersgracht 158. f 5.—

Mr. H. W. Pruisen, Landrechter, van: Batavia naar: Den Haag, Nieuwe Uitleg 19. f 5.—

H. Carpentier Alting, Oud-Directeur B.B., Den Haag, van: Sweelinckplein 31 naar: Koningin Tmmakade 173.

Cultuurmaatschappij „Panggoongredjo”, Den Haag, Jan van Nassaustraat, van: 66 naar: 80

A. Dirks, Controleur B.B., van: Den Haag, Houtrustweg 56 naar: Weltevreden, Poste restante.

G. J. Oudemans, Oud Resident, Den Haag, van Nassau Odiëckstraat 27, naar: Pension „Groenhoven”, Groenhovenstraat 1.

P. M. Hooykaas, Ass.-Resident, van: Sawah Loento naar: Pontianak.

D. van Wijk, Controleur B.B., van: Magelang naar: Pontianak.

D. F. Pronk, Ass.-Resident, van: Madjalengka naar: Tanggerang.

P. Smit, Controleur B.B., van: Siboga naar: Palembang.

W. C. Camman, Luit-Kolonel Inf., geplaatst bij het 3e Depot-Bat. te Willem I.

H. G. Binnendijk, van: Soerakarta naar: Semarang.

Mr. A. Enda Boemi, thans: Plaatsvervangend Landrechter te Soerabaja.

J. J. de Vos tot Nederveen Kappel, van: Rangkas Beatoeng naar: Rubberonderneming „Goenoeng Koepak” te Serang.

W. W. Schippers, Administrateur s.f. „Trangkil”, van Pati, naar: Den Haag, Sweelinckstraat 109. f 10.

ENGELSCHE HEERENKLEEDING

„DRESS”

VALERIUSSTR. 72 :: DEN HAAG

Onze Confectie is elegant en duurzaam
Ook voor corpulente Heeren

DIRECT UIT VOORRAAD :: DIRECT UIT VOORRAAD

ELECTRISCHE GEYSERS

Goedkoop — Zuinig — Gevaarloos

Complete Ele trische Sanitaire Installatiën

W. G. SCHEERES

Electro-techn'sch Bureau

DEN HAAG

Kantoor en Monsterkamer
Hooigracht 1c

Telef. 15170

Magazijn en Werkplaats
Laan van Roos en Doorn 9

ASO AMERIKAANSCH SNEL-OPPERSERIJ
Azaleastr. 126, Den Haag, Tel. 38206

OPPERSEN EN ONTVLEKKEN VAN DAMES-OF HEEREN COSTUUMS f 1.25
DEMI WINTERJAS OF DAMESMANTEL f 1.25
VEST f 0.40
PANTALON f 0.50

REPARATIEN ZEER BILLIK

Alle goederen gratis afgehaald en thuisbezorgd

5458

STOOMEN

DE DIRECTIE A.S.O.

VERVEN

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië

Uitvoering dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

N.V. Haagsche Brandstoffenhandel „DE CONCURRENT”

TREKWEG 84 - TELEFOON 13551 - DEN HAAG

Alléén-verkoop 1ste kwaliteit

BELGISCHE ANTHRACIET

uit de Mijn „Pays de Liège”,

tegen scherp concurreerende prijzen

G. J. R. v. d. GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 :: DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN - BLOEMPOTTEN - ZUILEN
 MET POTTEN KLOKSTELLEN,
 ENZ., UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 ..ZUID HOLLAND" TE GOUDA
 MAIL-en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor snave overkoms!

TOKO BOGOR
 SUEZKADE 122a b-DEN HAAG-TEL. 33472
 Steeds versche
 aanvoer van de **DE BESTE**
 Rijstafelbenodigdheden en
 Indische Geneesmiddelen,
 Akar-Bahar-banden, enz.
 Verz. door geh. Europa Prijs. op aanvraag

WISBRUN & LIFFMANN
 VEENESTRAAT 35-37 - Tel. 12503 - DEN HAAG
 DAMES MODE ARTIKELEN
 ZIJDEN STOFFEN - FLUWEELEN
 KANTSTOFFEN - ALLE SOORTEN
 GARNEERINGEN, ENZ., ENZ. - BALARTIKELEN 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen. Natuurlijk levert hij ook prima artikelen. Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukkerwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk. Ook zijn reclamewerk moet er aantrekkelijk uitzien want hij weet dat *stecht reclamewerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn.* Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen. Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987
Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN” RESTAURANT „DE TWEE STEDEN”
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD THE DANSANT - DINER CONCERT
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF ROEMEENSCH ORKEST
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

VEREENIGING „OOST EN WEST”
 HOOFDBESTUUR: HEULSTRAAT 17 'S-GRAVENHAGE

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins-Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden uit Oost en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.
INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstr. 17, 's-Gravenhage. Tel. 14519. Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins-Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. 50752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland vertoeven tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur den Heer J. C. HIETINK, of den Administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, Van-Boetzelaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Tel. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna-Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten einde aan hen, die uit Nederland naar Indië gaan, en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN (tegen eenige vergoeding) op huishoudelijk en maatschappelijk gebied, onder leiding van Mevr. J. FRANCO MENDES—Calisch, Spreekuur Donderdagmiddag van 2 tot 4 uur en volgens afspraak. Nic.-Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492. Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

*** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, en de Firma MARTINUS NIJHOFF, L. Voorhout 9, Den Haag (bij deze firma alleen die met een *) zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk.)
 Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten
- 2. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER.
 Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten
- * b. Onze West, tweede druk, bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.
 Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overz. Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - * No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie.)
 Prijs f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten
 - * No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie.)
 Prijs f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten
 - * No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2e, verbeterde druk.)
 Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten
 - * No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.)
 Prijs f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten
 - * No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.
 Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten
 - * No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.)
 Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten
 - * No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië, zoomede voor verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken en Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten
 - * No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in Nederlandsch-Indië.
 Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten
 - * No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.)
 Prijs f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten
 - * No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien.)
 Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten
 - * No. XI. De Geëmployeerde bij de Rubber (caoutchouc) cultuur en oij eenige Bergcultures in Ned.-Indië.
 Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten

- Onze Koloniën**
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Het leven van den bestuur-ambtenaar in het binnenland. 3. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 4. Denkbeelden der Inlanders van onze Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 5. De Europeesche vrouw in Indië. 6. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 7. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaneesch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandische dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
Serie III. No. 1. Over Ball en zijne bewoners. 2. Bevloeting in Nederlandsch-Indië. 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië. 4. Indische Scholen onder de Oost Indische Compagnie.	Serie IV. No. 5. Nederlanders in Indië. 6. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen. 7. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië 8. De Slavernij in Oost-Indië.
- Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger in Nederlandsch-Indië: Mr. K. FAUSER, Koedoes, residentie Semarang, Java.